

Ujs. RAMASDTER ROBERT

Ujs. BUDAPEST

Director 2. sz.

Baron L. Pop... Telefon: 8-61. Hírdetési árak: Havonta 116, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. KÜL-ÖZLET: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 20 dollár. Hír-írók díjazásának szerinti. Az "UJ KELET" az erdélyi és bánági köz-élet egyetlen politikai napilapja. Céljainak utánnovásait csak a for-rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej
Kedd, 1937. április 6.
5697. ÉV. NISZAN 25. XX. ÉVF. 78. SZÁM

A pártkongresszus is ratifikálta Mihalache elnökké való megválasztását

A jobboldal polgárháborúhoz vezethet — mondja Mihalache
Madgearu és Mihalache a jobboldal veszedelmére figyelmezteti az országot

Bucuresti, április 5. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt központi végrehajtóbizottságának szombat délelőtti ülésén — mint megírtuk — megerősítették újabb négy évre Mihalachet, a párt elnöki méltóságában. Ezzel a párt komoly belső válsága átmeneti-leg megoldást nyert s így a vasárnapra, április 4-re összehívott rendkívüli kongresszus, amelynek az elnökség kérdésében kellett volna döntenie, immár befejezett tények előtt találta magát. A kongresszus összehívását Mihalache határozta el öt héttel ezelőtt, midőn bejelentette lemondását a pártvezetőségnek. Mihalache kívánsága az volt, hogy rendkívüli kongresszuson döntsön maga a párt arról: milyen uton és eszközökkel, vagyis az általa, vagy a Maniu által kívánt taktika révén akarja folytatni harcát a hatalomért. Miután azonban a központi végrehajtóbizottság pénteki és szombati ülései Mihalache mellett döntöttek, a kongresszus számára nem maradt egyéb, mint ratifikálni a központi végrehajtóbizottság határozatát.

Ratifikálják Mihalache elnökségét

A kongresszus egyébként vasárnap délelőtt 11 órakor vette kezdetét a bucaresti Savoy filmszínház termében Mihalache elnöklése alatt. Az egybegyűltek elénekelték a királyhimnuszot, majd Mihalache Öfelségét, a hadsereget és a nemzeti parasztpártot éltette a megjelentek lelkes ováció közepette. Az egy- másután érkező pártvezetők: Maniut, Luput, Madgearut, valamint a pártvezetőség többi tagjait ugyancsak meleg ünneplés fogadta. Feltűnést keltett, hogy Costachescu professzor nem foglalt helyet az elnökségi emelvényen, hanem a delegátusok között helyezkedett el.

Mihalache a kongresszus megnyitása után átadta a szót Madgearu pártfőtábornak, aki bejelentette, hogy a központi végrehajtóbizottság Mihalachet újabb négy évi időtartamra párt-elnökké nyilvánította. Kéri a határozat ratifikálását. A kongresszus hasszantartó, meleg ünneplésben részesíti Mihalachet, aki a csend helyreállta után köszönetet mond a bizalomért és kijelenti, hogy vállalja a vezetés felelősségét, amelyet meg akar osztani az egész párttal. Javasolja, hogy a kongresszus intézzen hódoló táviratot az uralkodóhoz. Ezután ismét Madgearu szólalt fel és hosszú expozét tart a politikai helyzetről. Ezen támadja a liberális párt gazdasági politikáját és kormányzati tevékenységét. A jobboldali mozgalmak súlyos veszélyt jelentenek az ország nyugalma és az egész nemzet jövőjére. A nemzeti parasztpárt mindenestre kész magára vállalni a kormányzás felelősségét.

Mihalache ezután felkéri Costachescut, hogy mint a párt parlamenti tanácsának elnöke olvassa fel jelentését a párt parlamenti tevékenységéről. Costachescu ezt elhárítja magától. Helyette Iacobescu cetatea-albái képviselő, a tanács titkára olvassa fel a jelentést, amely főleg a cuzista képviselők provokáló magatartást emeli ki és bírálja a kormány törvényhozási tevékenységét. Ezután ismét Mihalache vette át a szót. A szélsőséges mozgalmak veszedelmére hívta fel a kongresszus figyelmét. Ezek a mozgalmak anarchikus helyzetet teremtettek. A szélsőjobboldal kapcsolatokat tart fenn a náciokkal. Felhívja a fiatalokat, hogy az igazi nacionalizmust és románságot román földön, a román falvakban, a román parasztek között

keressék. Idegen rendszerek leutánzása, a román lélektől távolálló elméletek propagálása kompromittálja a nemzetet és annak jövőjét. A párt vezetői nem szabadnak próbálkozásokkal nem a szélsőjobboldal tudja fenntartani, hanem a román parasztek, aki valóságos védőfalat képez a veszedelemmel szemben. A nemzeti parasztpárt kész harcolni a demokráciáért és ennek gondolatát sikerre vezetni.

Az alkotmány módosítása mellett

Mihalache beszéde során említést tett az alkotmány módosításának kérdéséről is. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti parasztpárt programjának maradéktalan megvalósítása szükségessé teszi az ország alaptörvényének opportunus pillanatban való módosítását. Az alkotmány megváltoztatása azonban komoly megfontolást és nyugodt időket igényel. A módosítás csak a koronával és az országgal való teljes egyetértésben véhető keresztül. A jelenlegi kormányzat alatt ilyesmire nem kerülhet sor, részint mert ez a kérdés nem szerepel a liberálisok programjában, másrészt pedig, mert a liberális párt mindig is különös ragaszkodással fejezte ki a jelenlegi alkotmány iránt.

A fővárosi lapok egyöntetien nagyjelentőségűnek mondják Mihalache megerősítését a pártelnöki székben. Még az Univerzul is elégtétellel veszi ezt tudomásul és hangsúlyozza, hogy bármely más megoldás esetén a párt egysége és a pártkeretek szolidaritása aligha lett volna fenntartható. Örülünk — írja az

Univerzul —, hogy helyreállt a béke a nemzeti parasztpártban, mert a pártok szétforgácsolódása nem üdvös általában a politikai életre és különösképpen nem a rend eszméjére, amely a legfőbb gondunkat kell hogy képezze. A Curentul azt írja, hogy a nemzeti parasztpárt elnökválasztásának megoldása aktuálisá teszi a kormányutódlás kérdését. Kormánykörökben Mihalache megválasztását okos és a nemzeti parasztpárt helyzetét meg- szilárdító ténynek tekintik és úgy vélik, hogy illetékes helyen rövid időn belül az egész poli- tikai helyzetet meg fogják vizsgálni. Amennyi- nyben a jelenlegi kormány maradását még bizonyos időre szükségesnek látják, úgy szó- lehet a jelenlegi kormány átszervezéséről, el- lenkező esetben legfeljebb arról lehet szó, hogy a rövid időre, amelyet még a liberális kormányának szántak, betöltsék az üresedés- ben levő tárcákat.

A liberálisok a nemzeti parasztpárt mellett

A Lupta munkatársra beszélgetést folytatott a liberális párt egyik vezetőjével, aki ki- jelentette, hogy a liberális párt nagy érdeklő- déssel figyeli a nemzeti parasztpárt belső helyzetének fejlődését. Senkinek nem áll ér- dekében a politikai pártok szétállása, mert a diktatorikus törekvések olyan terrort hoz- nának magukkal, amely bizonyára a liberális pártot sem kímélné meg. A nyilatkozó poli- tikai szerint a kormány egyelőre helyén ma- rad, hogy megvalósítsa maradék nélkül pro- gramját. Ha majd annak idején ki fogják kér- ni véleményét az utódlás felől, a liberálisok a nemzeti parasztpártot fogják ajánlani.

Belgrádba érkezett Benes cseh-szlovák köztársasági elnök

A beigrádi kisanant-értekezlet visszhangja a világsajtóban

Belgrád, április 5. (Rador.) Benes elnök különvonata ma délelőtt 10.32 órakor fu- tott be a belgrádi állomásra, amelynek perronján Pál regensherceg, Olga hercegnő, a kormány tagjai, élükön Sztjojadin- vics elnökkel, valamint a diplomáciai kar tagjai várták a cseh-szlovák köztársaság elnökét. A vonatból leszálló Benest a cseh-szlovák himnusz dallamai fogadták. A disz- század előtt elhaladva, Benes elnök Olga hercegnőhöz lépett először, aki virágcsok- rot nyújtott át neki, majd Pál herceget üdvözölte. Benes azután Marics tábornok kíséretében Pál herceggel autóbá ült és a királyi palotába hajtatott. Utközben a tö- meg melegen ünnepelte az elnököt. Délben Pál herceg adott disztribúciót Be- nes tiszteletére.

A jugoszláv sajtó méltatja Benes elnök személyiségét. A lapok első oldalakon fog- lalkoznak a látogatással, amely hivatva van kihangsúlyozni a kisanant-államok barátságát és méltatják Benes szerepét, amit Masaryk mellett játszott Csehszlová- kia létrehozásában, a kisanant megterem- tésében, a Franciaországgal való kapcsolato- k kifejlesztésében és a Népszövetség meg- szilárdításában. Benes a dunai és balkáni államok együttműködésének is híve —

mondják a lapok. A párizsi l'Intransigeant nyilatkozatot közöl Victor Antonescu külügyminiszter- től.

A belgrádi konferencia közleménye — mondotta a külügyminiszter — tulaj- donképpen feleslegessé tehet minden kom- mentárt, mert világosan és szabatosan ki- nyilatkoztatta, a három kisanant-állam tökéletes és teljes szolidaritását, valamint egyetértését. A belgrádi értekezlet csupán beilleszkedik az állandó és folytonos egy- üttműködés keretébe. Egyetértésben Fran- ciaországgal és kisanant szövetségeseik- kel, a békéltetés szellemében folytatni fog- juk tevékenységünket, amelynek az a cél- ja, hogy kivegyük részünket minden olyan javaslatból, amely hivatva van könnyíteni a helyzeten és megszilárdítja a békét.

Lindbergh ezredes Zágrábba érkezett

Belgrád, április 5. (Rador.) Lindbergh ez- redes és felesége repülőgépiükön ma Zágrábba érkeztek.

VILÁG TUKRÁ

Franciaország igazi arca

Irta: Henry Bérenger, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke

Henry Bérenger konzervatív politi- kus nem tartozik a néppronthoz és egyik alkotója az 1935. évi francia-olasz meggyezésnek. Itt következő- cikke érdekes felvilágosításokat ad az igazi francia politikai helyzetről. Naponta olvasunk a világsajtóban véle- ményeket a francia helyzetről és mindig jobban csodálkozunk, hogy mennyire ten- denciózus a világsajtónak ez a kritikája. Sok országban ezek az újságcikkek telje- sen hamis elképzeléseket teremtenek Fran- ciaországról és jövőjéről. Ezek a hamis el- képzelések komoly veszedelmet jelentenek, mert esetleg más nemzeteket olyan maga- tartásig vezethetnek el, amelyek megren- dithetik a világképet.

Sajnos, igen sok külföldi újságíró úgy állítja be a helyzetet, hogy Franciaország- ban az uoca a forradalom uralma alá ke- rült, a hatósági apparátus széthullott, a francia gyarmati területeket komoly ve- szedelem fenyegeti, a pénzügyi élet a csőd előtt áll, a Quai d'Orsay már csak a szov- jet diplomáciai eszköze, a hadseregben és a flottában zendülések vannak, röviden ezek szerint Franciaország már nem a „Grande Nation“, hanem egy másodrendű vagy harmadrendű hatalom csupán.

Semmi sem olyan abszurd, mint ezek a mesék, amelyek legtöbbször csak híreszte- léseken, vagy pedig lényegtelen apróság- kon alapszanak, amelyeket azonban igen sokszor a rosszindulatu propaganda fuj fel.

A valóban jólinformált itélők pontosan tudják, hogy Franciaországban sem törté- ník más, mint Angliában, Belgiumban, vagy az amerikai Egyesült Államokban. Szándékosan nevezem meg éppen ezeket az államokat, mert ezekben sajtószabadság van és így minden eseményről részletes in- formációk is vannak. Olaszországban, Né- metországban és Oroszországban ez nem így van, ott nem tájékoztatják a nyilvá- nosságot minden eseményről.

Egyenesen nevétséges Franciaországot úgy tüntetni fel, mintha Franciaországban rendetlenség, lázongás és nyomoruság ura- kodna. Franciaország erős, munkás, jól- rendezett demokratikus állam és ha a so- cialis igazság területén tovább is haladt előre, ez még nem gyengítette véderejét. Ha meg akarják állapítani termelési és el- lenállási képességeit, meg kell látogatnunk a vidéket és meg kell néznünk városait. A francia pénzügyi biztonságot éppen most bizonyítja a francia nép: ahogy a kormány felhívásának eleget tesz és milliárdokat je- gyezt, hogy a hadsereg, a légiflotta és a flotta költségeit fedezni lehessen.

Egy bizonyos: Franciaország épp úgy akarja a népek békéjét, mint a belső igaz- ságot és Franciaország sohasem fogja a háborút a kultura eszközeként dicsőíteni. Franciaország azonban a történelem folya- mán sokszor bebizonyította — utóljára 1914-től 1918-ig — hogy van katonai ereje és ezt a katonai erőt területének védelmére igazának megvédésére mindig fel tudja használni.

Nagyon könnyelmű eljárás volna bár- mely nemzet részéről is Franciaország el- len támadni abban a hitben, hogy Fran- ciaország könnyű, ellenállásra képtelen zú- mány. Az a nemzet, amely ezt megpróbál- ná, hamarosan megérezné, hogy a béke és az igazság nemzete, ha kell, erős nép is és ha kell, hadbanálló nép is. A támadóknak drágán kellene fizetni.

A német és az olasz politika legújabb fejlődése, amely Róma—Berlin tengely

összeforrasztásában csucosodott ki, a fennálló területi berendezkedések állandó fenyegetése, az örök hivatkozás az erőre, amelyet a világpolitika legfőbb eszközeinek tekintenek, mindez a demokráciát először csak meglepte, azután felébredtetten, végül védelemre kényszerítette.

A brit világimpérium elhatározta, hogy egész pénzügyi és ipari erejével, amely kétségtelenül egyedülálló a világon, a tengeren, a szárazföldön és a levegőben is megkezdje a fegyverkezést. Az angol népben nem hiányzik sem a katonai tehetség, sem a bátorság, ha egyszer felismerte a harc szükségességét. Az angolok a századok folyamán sokszor bebizonyították, hogy nagyzási hőbortban szenvedő autokraták uralmát nem tükrik és megsemmisítik ugynevezett világhatalmukat. Mi franciák is tudunk ilyen tapasztalatokat felsorolni.

Anglia épp úgy a békét akarja, mint Franciaország. Ez a két állam soha nem fog háborút kezdeni, de ez a két állam nem fél semmiféle fegyveres provokációtól, akármilyen hatalmi csoportosulás kezdené meg.

Különbözik is: érdekes ellentmondás. Ezt a két nemzetet egyszer túljárlakott világhatalomnak, mászszor gyengének és dekadensnek tüntetik fel. Szinte azt keli kérdezni, hogy ezekben az izgató beszédekben, amelyek végül Angliának és Franciaországban védelmi készültséget és riadó hangulatot fognak teremteni, mennyi az irigység és mennyi az igazságos ítélet, mennyi a dicsekvés és mennyi a valóságos erő.

Franciaország és Anglia ma már eléggé felfegyverkeztek, holnap már erősebben felfegyverzett lesz mind a kettő. A kettő együtt az egész világon ötszáz millió ember közösségét jelenti. Minden kontinensen marsra készen állanak, minden óceánon és a levegőben örököndnek. Ez már megadja a brit impériumnak és a francia közlárásának a jogot, hogy már a világegyet előtt sorakoztató fújjanak és ne várják be a világegyet. A világegyet biztonsa ingadozik ha azt hiszik, hogy Franciaország és Anglia utai különváltak, de a világegyet azonnal erősebb, ha érzik, hogy ez a két hatalom közeledik egymáshoz. Ezt már akkor éreztem, mikor a háború után először küldtek Közép-Európába, Belgiumba, Zágrába, Bucurestibe, Prágába, Varsóba és Lembergbe. Már akkor azt mondták nekem, egyszerű emberek és politikai hatalmasságok: „Ha London és Párizs egységes és ezt az egységet érezteti a világgal, mi itt Közép- és Kelet-Európában is egységesek vagyunk és pontosan tudjuk, hogy mit kell tenni.”

Ez a helyzet tizenhárom esztendő alatt mitsem változott. Ha a horizonton a Párizs-London kapcsolat ragyog, eltűnik Kelet-Európában minden felhő, ezen a politikai igazságon mitsem változtatnak dr. Schacht és Neurath báró utazásai. Eppen ellenkezőleg.

Közép- és Kelet-Európa államai nagyon jól tudják, hogy melyik oldalon biztosítják függetlenségüket. Ezek az államok nem akarnak valamilyen nagy „Mittel-Európába” beolvadva megszűnni.

Mindenesetre Anglia és Franciaország szoros egybefogása az európai és a világbékének legkövetkezőbb garanciája. Ezért kell megmutatni ennek a két államnak, hogy van ereje minden háborús kezdeményezéssel szembeállítani!

NYILTÉR *)

Alulírott Tora Umlacha Acmaít vezetősége ezúton értesítjük csoportjainkat, hogy a Mizrahi által híresztelt és a lapokban közzétett Tora Umlacha Acmaít és Mizrahi között létrejött fuzió minden komoly alapot nélkülöz és minden ilyenemű híresztelés ellenfeleink rosszindulatú politikai manőverje szervezetünk ellen.

Egyben értesítjük csoportjainkat, hogy a Tora Umlacha Acmaít legutóbbi Dejen megtartott vezetőségi ülésén elhatározta, hogy semmilyen ugynevezett békéltető tárgyalásokba a Mizrachival nem bocsátkozik.

Cluj, 5697 Niszán hó 19.

A Tora Umlacha Acmaít vezetősége nevében:
Majrovits Eduard s. k.
Berkovits Emeric s. k.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Grock, a világhírű énekes clown leírja transilvaniai kalandjait Grock clown párba Bethlen István gróffal, a későbbi magyar miniszterelnökkel

Részletek egy érdekes ember változatos életéből

Párizs, április 5. Nemrégén visszatért Párizsba Grock, az énekes clown, a francia főváros délelgetett kedvence. Népszerűség dolgában Grock mindig versengett a közélet, vagy a színpad minden sztárjával. Már plakátjai is önkéntelen derültségre készítettek a párizsiakat, regényes élete pedig mindig legendás glóriát szőtt a már hatvanadik éve felé közeledő művész köré. Grock egyike a világ legváltozatosabb életű embereinek.

Apja vendéglős volt Svájcban — igazi neve Adrián Wettach. Rendkívüli zenei tehetségét már kisgyermek korában felfedezték. Csodagyermek számba ment és mint zenésznek nagy karriert jósoltak tanítómesterei. Nyugtalan vére azonban a cirkusz felé hajtott és ezen a pályán is ki tudta fejleszteni művészi előadókészségét. Most, ötvenhét éves korában Grock kiadta emlékiratait, amelyeket az egyes világjárások mint nagy eseményt üdvözöltek. Ebből az emlékiratból az alábbiakban ismertetünk egy részletet, amelynek érdekessége az, hogy Grock transilvániai élményeit írja le benne, életének abból a korszakából, amikor Marosgeszén gróf Bethlenéknél, a későbbi miniszterelnök francia nevelője volt.

Az első fellépés

„Tíz éves koromban dolgoztam először nyilvánosság előtt. Karneval volt Blenneben. Wetzel, a cirkuszgazdát meglátogatta apámat. Panaszkodott, hogy Genfben elhagyta a zenekara. Mikor távoztunk tőlünk, utána siettem és megszólítottam:

— Vigyen magával a zenekarba, Wetzel ur.

— Téged, Adrian?

— Igen, kérem, Wetzel ur.

Még aznap este a piactéren zongorán kísértém a cirkuszi mutatványokat. Diszeloadás volt.

Tíz éves voltam. Mi volt a zenei felkészültségem? Ugyazólván semmi. Zenei készségem velem született. A tanításomba fektetett tőle összesen kilenc frank volt, annyiba került az a kis hegedű, amelyet szüleim vettek. Minden egyebet magam tanultam. Ettől kezdve agyonkínóztam szüleimet, hogy adjanak művészi pályára. Négy évig azonban várom kellett. Muszáj volt elvégezni az iskolát.

Szökés a szülői házból

Négy évvel rá az öreg Wetzel újra megérkezett hozzánk. Hat ládát rakott le apám vendéglőjében és azt mondta, hogy tavaszig nálunk hagyja azokat. Meggyőztem a nővéremet, hogy éjszaka jöjjön fel velem a padlásra. Kinyitottuk az egyik ládát. Fantasztikus kalapokkal és mindenféle színekben tündöklő szoknyákkal volt tele. Ellen lehet-e állani a kísértésnek? A következő vasárnapon szabályos artista toalettnem mutatványokkal szórakoztattam osztálytársaimat. Bemutattam a kigyóembert, a hidat és egész sereg akrobata számot hegedűvel. Nagy sikereim voltak. Később aztán nővéreimmel rendeztem előadást. Ő kísért zongorán. Aztán megszöktünk hazulról és turnéra indultunk Bernbe, Luzernbe, Zürichbe. Éttermekben rendeztünk előadásokat.

Mi mindenen keresztül mentem akkor! Artista voltam Wetzelnél, költőtanos, kigyóember, pikoló egy trameláni borkereskedőnél, akinek a felesége vöröshajú monstrum volt.

No, de ha nem is lehetett előrelátni, hogy miként fognak kezdődni kalandjaim, mindig biztos volt, hogy hogyan fognak azok végződni. Egyszer csak egyedül voltam, pénz nélkül és bátoratlanul. A rendes emberek ajtó zárva voltak előttem. Számunkra szerencsétlen pária voltam csak. Azután egy ilyen szerencsétlen pillanatban elszereződtem egy kupléénekeshez, aki a hegedűmet is ellopta.

Ez Svájcban történt. Rendíthetetlen hittel, hogy nagy művész lesz belőlem, el akartam hagyni az országot. Családommal nem érintkeztem. De anyám mégis gondoskodott rólam. Nevelő lettem. Kiné? Annál a főrnálné, aki később Magyarország miniszterelnöke lett.

Nevelő gróf Bethlen Istvánnal

Tizenhét éves voltam akkor. Nevelésem ugyan nem volt tökéletes, de a francia nyelv-ből kellett oktatnom Bethlen gróf gyermekét, ami nem volt nehéz feladat, hiszen francia volt az anyanyelvem. Ezzel lehetővé vált, hogy minden komplikáció nélkül hagyjam el Svájcot és hogy majd külföldön nevelői tevékenységem befejezése után kezdjem meg művészi karrieremet. Felültem hát a vonatra és

a végtelen termőföldeken keresztül megérkeztem Marosgeszére, ahol négylovos hintó várt. Egy fiatalember közeledett felém.

— Jóestét, Wettach ur, én vagyok Bethlen gróf.

A tanítványom volt, gróf Bethlen István. Böröndömet a kocsiába tette és hajtani kezdte a kocsi, mely gyönyörű zöld buzatáblák mellett haladt. Éjszakára érkezünk a kastélyba. Eleterős, nagybajszú ember volt az öreg gróf Bethlen, aki a kastély előtt fogadott. A hintóból saltó mortalával ugrottam elébe. Meglepetve dobta el a cigarettáját és nyugtatta felém kezét.

— Minden svájci megtudja ezt csinálni, barátom?

— Tanultam egy kis tornát, gróf ur.

Szinte eláruktam magam. Mégis, ottartózkodásom ideje alatt Bethlen grófék nem tudták meg, hogy artista vagyok. Félttem, hogy ugyanolyan megvetéssel fognak kezelni, mint a svájci polgárok, akikkel dolgom volt.

A párba

Tulságosan is érzékeny voltam, ha becsületemről volt szó. Egyszer egy szidás miatt szinte megöltem tanítványomat. Felbőszülve durvasága miatt, a vívóterembe mentem vele, kardot rántottam és neki is kardot adtam a kezébe. A párba szabályszerűen folyt le, bár tanuk nélkül. A harc nagyon egyoldalú volt, hiszen már gyerekkoromban sokat dol-

goztam karddal, Transilvniában pedig még vívóterembe is jártam és tanítómesterem kérésére magam is foglalkoztam a tanítványokkal. Még pénzt is kerestem ezzel.

Igy, már az első lépésnél, sebet ejtettem a fiatal gróf Bethlen fején. Szerencsére a kard nem volt éles, mert esetleg át is lyuggathattam volna annak a fiatalembernek a fejét, aki később Magyarország legnagyobb államférfia lett. Így csak kis karcolást kapott a homlokára és egy dorgálást az apjától, aki a következőket mondotta előttem neki:

— Azért, mert Bethlen gróf vagy, nincs jogodban tiszteletlennek lenni tanárral. Rosszul tette, amikor megsebesítette, de te vagy a bűnös.

Az incidens nem rontotta meg a barátságot tanítványom és közöttünk. A marosgeszei kastélyban egész idő alatt nagyon jól éltem. Megtanultam lovagolni, magukkal vittek vadászlatokra. Csodálatos vadászatok voltak: nyulokat, rókákat, vadruccákat löttünk...

De démonom nem hagyott békét. A francia órák mellett elég szabad időm volt és én egész idő alatt treniroztam. Titokban készülődttem. Mikor elég erősnek éreztem magamat, távoztam a kastélyból és Budapestem léptem fel, szenzációs számmal Arnold Clown, igazi névén Alfred Princex társaságában. Ettől a perctől fogva művészi karrierem megszakítás nélkül ivelt felfelé.

SELECT MOZGÓ

Ma premier!

LILY PONS

a newyorki METROPOLITAN OPERA világ híri koloraturénekesnőjének első filmje:

P. imadonna férje

I. KERN modern zenéji vigjátéka.

Április 1-én szolgálatba lépett a palesztinai zsidó önvédelmi hadtest

A volt egyiptomi főkörmányzó lesz Sir Arthur Wauchope utódja?

Jeruzsálem, április 5. Jelentette az Uj Kelet, hogy a palesztinai kormány hozzájárult ahhoz, hogy a palesztinai zsidóság nyilvános jellegű önvédelmi csapatot állítson fel az arab terroristák által veszélyeztetett telepítések védelmére. A kormány 750 főnyi hadtest toborzásához és felfegyverzéséhez adott engedélyt. A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a zsidó hadtest toborzása befejeződött és április 1-én szolgálatba lépett. A csapat angol tisztek parancsnoksága alatt áll.

Tibériásban újra feszült a helyzet. Az arabok kövekkel dobálták meg a zsidó járókelőket és kisebb összetűzésekre került sor, melyeknek során egy arabot és egy

zsidót letartóztattak.

Heder amellet, az Akiba kibuc házaira lövöldöztek az arabok, mire a telep zsidó őrre visszalépett a támadókra és megölt egy arabot. A támadók elmenekültek, mire a zsidó őr nyomban jelentkezett a rendőrségnek. Ideiglenes letartóztatásba helyezték és megindították a vizsgálatot az ügyben.

Jeruzsálem, április 5. Lord Lloyd, Egyiptom volt angol főkörmányzója Palesztinába érkezett. A volt főkörmányzó felkereste a főmuftit és David ben Guriont, a Jewish Agency exekutívájának elnökét. Az arab lapok ebből arra következtetnek, hogy lord Lloyd lesz sir Arthur Wauchope palesztinai főkörmányzó utódja.

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREŞ
TERVEZÉSÉBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI!

Stell

Bucuresti, ap

Az olasz-jugoszláv viszshangot kel. A cuzista és g amelyek lelken zést, — még a állapították me alkalmas a kisa és belső egység fil Seicaru a C gette, hogy Ro rátságosabb ka na Olaszország akadályozta me tességgel ügyel lidaritására és Jugoszlávia köz zet, Románia, lam, nem kíván gét az olasz m szemben többsz vetíteni fog Rór

Most pedig az és Jugoszlávia dási szerződést lásával. Az Uni „Szegény Titule ben szól hozzá e versul a belpolit oldali és antisz igyekszik még n dobját verni. St ra, hogy harmin lesuhoz. A volt minden emberne ga részéről mind mébe mondta ne

„De, ha nem lesuc véleményév — ez nem akad merésében és k milyen jelentős tevékenysége. R hallatlan tisztele les, amelyet külf igyekezett az o hasznot huzni, — sá tették, hogy a ta nélkülözni az időben, midőn az jobban mint vala jára. Csaknem t érintkezésében a jának képviselői megtanulta az en képpen értékeni, a nehézségeket is nie, vagy le kell

Tevékenységé egyik legalaposak szervezeti paktum februárjában. Tí zal, hogy csak a külpolitikájának meg e szerv te szolidaritás keret antant államok tevékenykedhetik tö előzetes hoz nélkül. Így lett lom, egyenlő fél Erre a szolidarit nak törekvéseivel saival szemben, voltak felbontani tek legalább meg kori cseh és Jeff ügyminiszter se mü megalkotásáb

Hogya Titules

Hogya mondan „szegény Titules látjuk, hogy egy tani ezt a ragyog voltása után a tekezleten követté az 1933-as paktum Ellegendő előrelát szabadságot enged lamnak külpolitik fogadták, hogy k mindégvik kisant

„SZEGÉNY TITULESCU“

Stelian Popescu feltűnéskeltő cikke arról, hogy az olasz-jugoszláv paktum legyengítette a kisantant egységét

Bucuresti, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Az olasz-jugoszláv egyezmény hatalmas visszhangot keltett a bucaresti sajtóban. A cuzista és gárdista hivatalosokon kívül, amelyek lelkesedve fogadták a megegyezést, — még a jobboldali lapok is idegesen állapították meg, hogy ez a paktum nem alkalmas a kisantant politikai pozíciójának és belső egységének megerősítésére. Pamfil Seicaru a Curentulban hosszasan fejtegette, hogy Románia már régen a legbarátságosabb kapcsolatokat létesítette volna Olaszországgal. Ebben kizárólag az akadályozta meg, hogy túlzott lelkiismeretességgel ügyelt a kisantant államok szolidaritására és minthogy Olaszország és Jugoszlávia között igen feszült volt a helyzet, Románia, mint hűséges kisantant állam, nem kívánta Jugoszlávia érzékenységét az olasz megegyezéssel sérteni. Ezzel szemben többször felajánlotta, hogy közvetíteni fog Róma és Belgrád között.

„Szegény Titulescu“

Most pedig az történt, hogy Olaszország és Jugoszlávia barátsági és megneemtámadási szerződést kötöttek Románia ignorálásával. Az Univerulban Stelian Popescu „Szegény Titulescu“ cím alatt vízcikkben szól hozzá ehhez a kérdéshez. Az Univerul a belpolitikában szélsőségesen jobboldali és antiszemita, de a külpolitikában igyekszik még mindig a francia orientáció dobját verni. Stelian Popescu rámutat arra, hogy harminc éves barátság fűzi Titulescuhoz. A volt külügyminiszternek, mint minden embernek, vannak hibái, és a maga részéről minden alkalommal nyíltan szemébe mondta neki, ha tévedett.

„De, ha nem is osztottam mindig Titulescu véleményével — írja Stelian Popescu — ez nem akadályozott meg annak elismerésében és kihangsúlyozásában, hogy milyen jelentős értékkel bír külpolitikai tevékenysége. Rendkívüli tulajdonságai, a hallatlan tisztelet, tekintély és megbecsülés, amelyet külföldön élvez és amelyből igyekezett az ország javára maximális hasznot húzni, — mélyreható sajnálatossá tették, hogy a kormány helyesnek találta nélkülözni az ő támogatását egy olyan időben, midőn az országnak szüksége volt jobban mint valaha, ragyogó intelligenciájára. Csaknem tizenöt esztendő óta állandó érintkezésében az egész világ külpolitikájának képviselőivel, Titulescu nemcsak megtanulta az emberek és népeket kellőképpen értékelni, de megtanulta előrelátni a nehézségeket is, amelyeket ki kell kerülnie, vagy le kell küzdeni.

Tevékenységének és előrelátásának egyik legalaposabb műve volt a kisantant szervezeti paktumának megalkotása 1933 februárjában. Titulescu számot vetett azaz, hogy csak a három kisantant állam külpolitikájának egységesítése adhatja meg e szerv teljes autoritását. Abszolút szolidaritás kereteibe iktatta tehát a kisantant államok külpolitikáját. Egyik sem tevékenykedhet ezen a téren a másik kettő előzetes hozzájárulása és támogatása nélkül. Így lett a kisantantból nagyhatalom, egyenlő fél a nagyhatalmak között. Erre a szolidaritásra szükség volt azoknak törekvéseivel, intrikáival és támadásaival szemben, akik miután képtelenek voltak felbontani a kisantantot, igyekeztek legalább meggyöngyíteni azt. Benes akkori cseh és Jeffics akkori jugoszláv külügyminiszter segítettek Titulescunak e mű megalkotásában.

Hogyan akarják megbontani Titulescu alkotását

Hogyan mondanák ma az emberek, hogy „Szegény Titulescu“, midőn aggodalommal látjuk, hogy egyesek igyekeznek megbontani ezt a ragyogó alkotást. Titulescu eltávolítása után a kisantant bratiszlavai értekezletén követették el az első hibát, amely az 1933-as paktumra súlyos csapást mért. Elegendő előrelátás és precízrozs nélkül szabadkezelt engedélyeztek mindhárom államnak külpolitikai tevékenységében. Elfogadták, hogy közös politikájukon túl mindegyik kisantant államnak lehetnek

„szíveválasztottjai“ is. Súlyos hiba volt. Súlyosan visszahat ma, amidőn a kölcsönös hűségnyilatkozatokat már csak félszázjal teszik meg.

Senki se higgye, hogy kicsi a veszély. Ellenkezőleg. Olyan mű lerombolásáról van szó, amelyet minden jóhiszemű román jelentősnek tart az országra nézve. Ezért aláírom azt néhány nappal ezelőtt a politikusokat, értsék meg végül, hogy valami megváltozott, valami meggyöngült és hogy gyorsan ameddig idő van rá, mindent el kell követni, hogy orvosoljuk a bajt.

Pénteken befejeződött Belgrádban a kisantant állatok tanácskozása. Akik tudnak a sorok között olvasni, tudják, hogy mi történt Belgrádban, számot vehetnek azaz, a kiadott közlemény olvasása közben, hogy ez inkább bizonyos aggodalmakat kíván eloszlatni, de nem győit sebeket és nem állítja helyre az utóbbi események miatt megrendült bizalmat.

„Valami büzlök Dániában“

Az 1933-as paktum 6-ik pontja szerint egyik kisantant állam sem köthet politikai szerződéseket, amelyek egy más állammal

szembeni politikai helyzetét megváltoztatják a kisantant tanács egyhangú hozzájárulása nélkül. Ma már nem titok, hogy az olasz-jugoszláv paktum gyors megkötése meglepetés volt, hogy az egyezmény szövege csak annak aláírása után lett ismertté. A legnagyobb érdeklődéssel hallgattam — mondotta Belgrádban az egyik külügyminiszter — Sztójadinovics ur expozéját az Olaszországgal kötött paktumról. És meggyőződhettem arról, hogy ez a paktum megfelel a kisantant nézeteinek és senkire nézve sem bántó. „Ime a veszedelem: az expozé utólagosan mondották el, ahelyett, hogy előzetesen kérték volna ki a kisantant tanácsának egyhangú hozzájárulását. Valami büzlök Dániában. Jó lesz vigyázni! Ne ébredjünk fel arra, hogy megfosztottak biztonságunk garanciáitól. A kisantant szolidaritása kell, hogy képezze a három állam biztonságának az alapját. A népi ösztön érzi, hogy valami káros történik, hogy a románok, jugoszlávok és csehek ellenségei mozgatják a kulisszákat, hogy viszályt, széthuzást idézzenek elő közöttük. És midőn az emberek azt mondják „Szegény Titulescu“, nemcsak csodálatukat fe-

A háborus készülődés legújabb csodái

Kén a levegőből, Hűve yk Matyi-zászlójak, láthatatlan füstfelhő a repülőgépek körül

M. P. Applebey, a brit birodalmi vegyipari tröszt billinghami kísérleti laboratóriumának vezetője, a vegyészeti társaság newcastlei értekezletén tartott előadásán kijelentette, hogy titkos eljárás fedezett fel, amelynek segítségével Anglia a levegőből állíthat elő kén és háború esetén teljesen függetlenítheti kénellátását a behozataltól. Anglia ipari városaira a gyárkémények füstje naponként ezer tonna kén-savzárpot bocsát, ami négyszáz tonna kén tartalmaz, s a világ összes olvasztó kohói évenként kétfélszáz tonna kén bocsátanak a levegőbe, ami több, mint a texasi és szicíliai kénbányák együttes évi termelése. A billinghami kísérleti kénelpároló állomás naponként husz tonna kéndioxidot állít elő, amiből 4-5 tonna elsőrendű minőségű kén nyernek.

A Daily Mirror értesülése szerint a hadügyminisztérium komolyan foglalkozik azaz a tervvel, hogy az előírásosnál alacsonyabb ujoncokból „Hűveleyk Matyi-zászló-aljakat“ szervez, amelyeket könnyen lehetne hajón, vagy repülőgépen a birodalom legtávolabbi részeibe küldeni. Az ujoncok testmagassága 1.60 méternél alacsonyabb lesz, testi erejüket és ügyességüket különleges gyakorlatokkal fogják fejleszteni és főként ejtőernyős ugrást fognak gyakorolni, hogy csapat szállító gépekről nagy magasságból tűzvonalba szállhassanak le.

Szakértők nézete szerint a kistermetű katonák nemcsak könnyebben szállíthatók, de a harcban is könnyebben találják a fedezéket és ellenálló erejük aránylag nagyobb, mint a magasabb testalkatúaké.

Angol lapjelentések szerint olasz vegyészek hosszu kísérletezés után olyan gázszervi anyagot fedeztek fel, amelynek szétporlasztásával láthatatlan füstfelhővel veszik körül a repülőgépeket a tenger fölött. A titkos gázfelhőnek az a legfontosabb sajátossága, hogy alulról nem átlátszó, ellenben felülről teljesen átlátszó, úgyhogy az ellenséges hadihajók elől eltakarja a közelítő gépet, amelynek pilótája akadálytalanul látja a tengeren lévő célpontot.

A bristoli repülőgépgyár megkezdte a „Bombay“ rendszerű óriásgépek tömeggyártását az angol légi haderő számára. A gép, amelynek teljes súlya 10 ezer kg., mint csapat szállító gép négy főnyi személyzetén kívül huszonnégy falgost vihet teljes felszereléssel, néhány óra alatt bombavetővé alakítható át s ekkor 2000 kg. bombát tud vinni. Forgatható páncéltornyaiában gépfigyverek vannak elhelyezve. Barnás árnyalatu zománcozására szabálytalan alakú foltokat festenek, ez az úgynevezett „árnyfestés“, mely nagyon rossz célzási felületet nyújt és megnehezíti az alacsonyan repülő, vagy a földön nyugvó gép meglátását.

Washingtonban, vagy Bazelben ül össze a huszadik cionista kongresszus

Elsimultak a differenciák a Jewish Agency cionista és nemcionista része között

London, április 5. Az utóbbi hetekben Londonra összpontosult a cionista közvélemény figyelmé, ahol napokon át izgalmas tárgyalások folytak nemcsak Palesztina politikai sorsa, hanem a Jewish Agency, illetőleg a Cionista Szervezet belső helyzetének tisztázása ügyében is.

Bizalmas jellegű magánértesülések számolnak be a Jewish Agency belpolitikai frontján történt eseményekről. Az utóbbi napokban nemcsak a cionista vezérkar gyűlékezett Londonban Weizmannal az élén, hanem a Jewish Agency nemcionista részének vezető reprezentánsai is Felix M. Warburg, az amerikai Joint diszelnökével az élén. A nemcionista Agency-vezetők külön érte-

kezetet tartottak, amelynek folyamán leszögezték politikai és más természetű követeléseiket a Jewish Agency vezetését illetőleg. Ezek a követelések a nemcionisták pozíciójának megerősítésére irányultak a Jewish Agency keretében. A nemcionisták elhatározták, hogy a cionista Akcionskomité ülészakától függetlenül április havában összehívják a Jewish Agency adminisztratív bizottságának ülését.

Ezután együttes értekezlet tartottak az Agency cionista és nemcionista vezetői, amelynek során sikerült elsimítani az ellentéteket és egyöntetű határozat alapján feladták az adminisztratív bizottság áprilisban való összehívásának tervét. Elhatározták

TESTA
azonnal csillapít
HAVI TISZTULÁS. FEJFÁJÁS
IDEGZSABA · FOGFÁJÁS
INFLUENZA ÉS HÜLESNEL

KAPHATO MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBÁN
ÜGYELJEN A CSOMAGOLÁSRA

jezik ki művével szemben, de aggodalmukat is a román nemzet jövője iránt. Az antik Görögországban az athéniek üldözték a nagy Arisztidét, mert túl igazságos volt, igen sok szolgálatot tett nekik, azután pedig nem tudták, hogyan hozzák vissza hamarabb. Ki tudja, vajjon nem-e lesz késő, midőn ismét Titulescuhoz fognak fordulni.

továbbá, hogy Palesztinában állandó politikai bizottságot (kis adminisztratív bizottság) állítsanak fel, amelyben a cionisták és nemcionisták paritás alapján vesznek részt. A bizottság a cionista politikai fontosabb kérdéseivel fog foglalkozni.

A cionista exekutívó ugyanekkor elhatározta, hogy az Akcionskomité ülészakát, amelyet eredetileg április 13-án akartak megtartani Londonban, későbbi időpontra halasztják és nem Londonba, hanem Jeruzsálembe fogják összehívni.

London, április 5. Jelentette az Uj Kelet, hogy az amerikai cionisták azt a javaslatot tették a cionista exekutívóknak, hogy a huszadik cionista világkongresszust Washingtonba hívják össze. Újabb jelentés szerint lengyelországi cionista körökben is nagy lelkesedéssel fogadták ezt a tervet, tekintettel a jelenlegi politikai helyzetre és arra a magatartásra, amelyet Amerika tanusit cionista politika mellett Angliával szemben. Varsói cionista körökben rámutatnak arra, hogy a kongresszusnak Washingtonban való megtartása jelentőséggel bírma úgy az amerikai zsidóság, mint az amerikai kormány további magatartására a palesztinai országépítés és az aktuális politikai kérdések tekintetében.

Ezzel szemben a Zsidó Távirati Iroda tudni véli, hogy a huszadik cionista világkongresszus augusztus 3-án fog megnyílni Bazelben. A Jewish Agency nagytanácsának ülészaka augusztus 15-én nyílna meg.

Naponta bosszantják Önt a kellemetlen hálózati zörejek, melyek elrontják a RÁDIÓZÁS örömét.

Miért nem használja Ön a

WEROX

áramszűrőt, mely a zörejeket megszünteti?

Ára Lei 240. Minden rádiószaküzletben.

Pályázat

A chisineu-crizi izr. hitközség pályázatot hirdet kántor-metszői állásra.

Kellemes hangú, 40 évnél nem idősebbek küldjék be családi állapotukról és képesítésükről szóló bizonyítvány-másolataikat az alábbi címre: Fizetés megegyezéssel az Utiköltséget kizárólag csak a meghívottaknak térítünk vissza.

— **Agyvérzésre hajlamos idősebb embereknek a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József“ keserűviz** — reggel éhgyomorra egy kis pohárral — nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet és kielégítő emésztést biztosít. Az orvosok ajánlják.

— **A CFR kedvezménye a párizsi világkiállításra.** Bucurestiből jelentik: A CFR 50 százalékos tarifakedvezményt nyújt a párizsi világkiállításról hazatérőknek. A kedvezmény május 1-én lép életbe és november 3-ig érvényes. A gyorsvonatkülönbözet egészben fizetendő.

APRILIS 6.
...ndjait
...tván
...zter-
...an pedig még
...mesterem ké-
...a tanítványok-
...el.
...bet ejtettem a
...encsére a kard
...is lyuggathat-
...ernek a fejét,
...agyobb állam-
...blást kapott a
...apjától, aki a
...neki:
...t vagy, nincs
...tanárodal.
...sitette, de te
...eg a barátsá-
...A marosgeszei
...yon jól éitem.
...kal vittek va-
...atok voltak:
...löttünk...
...békét. A fran-
...lóm volt és én
...tokban készü-
...eztem maga-
...s Budapesten
...mmal Arnold
...ncex társasá-
...művészi karri-
...felfelé.
...ia premier!
...o filmje:
...bett
...elmi
...ódia?
...kibuc házaira
...a telep zsidó
...megölt egy
...ltek, mire a
...a rendőrsé-
...a helyezték
...az ügyben.
...Lloyd, Egyip
...zó felkereste
...nt, a Jewish
...ét. Az arab
...ek, hogy lord
...ope paleszti-
...szí
...és
...TI
...RES
...EN
...RESI

Már április 23 és 27 között megkezdik munkájukat a kötelező munkaszolgálatba osztott ifjusági csoportok

Megtartotta ülését a közhasznú munkaszolgálat központi tanácsa

Bucuresti, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a parlamenti ülésszak során törvényt szavaztak meg, mely kötelező munkaszolgálatot vezet be az előzetes katonai kiképzésben részesülő ifjak számára. A szenátusban és a képviselőházban megszavazott törvény, amelyet lapunkban annakidején részletesen ismertettünk, felsorolja mindazokat a munkákat, amelyekben az előzetes katonai kiképzésben részesülő ifjakat foglalkoztatni kell. A törvény életbelépése után, annak előírásai szerint megalkult a közhasznú munkaközponti irányító szerve, mely tegnapi tartotta első ülését a munkügyi minisztériumban. Az ülésen I. Nistor közgazdasági miniszter elnökletével jelen voltak Petre Alexandrescu Roman, a minisztérium vezértitkára, Stavri Cunesco mérnök, munkügyi vezérigazgató, Alimănăsteanu tábormok, az előzetes katonai kiképzés intézményeinek vezérfelügyelője, dr. Titu Gane tanár, közegészségügyi minisztériumi államtitkár, Barbu Paraiam tábormok csendőrpáncsnok, még számos magasrangú katonatiszt és különböző állami kezelési intézmény vezetői.

Nistor miniszter megalakítottak nyilatkozta a közhasznú munka központi tanácsot, majd ismertette a törvényt, mely az első munkaprogramot állapítja meg.

Az első munkanapok
— Szükségesnek tartom — mondotta a miniszter, — hogy megállapítsuk a minimális programot az idei tavaszi és nyári szezonra. Ilyen irányban már megbeszéléseket is folytattam és utasítottam a megyei prefektusokat, küldjék be egy a helyi tanácsok tagjainak névsorát, mint a munkaprogramjaikat. Miután az idő már előrehaladt, úgy állapítottuk meg, hogy április 23, 24, 25 és 26-ikat már munkanapokká fogjuk minősíteni. Osztagokba szervezzük az összes előzetes katonai kiképzésben részesülő ifjakat, akiknek száma 350 ezer. Ezek fogják elvégezni a munkatervben lefektetett programot, a községek területén belül és pedig: az utaknak, az utakat szegélyező árkoknak, stb-nek tisztogatását és karbantartását.

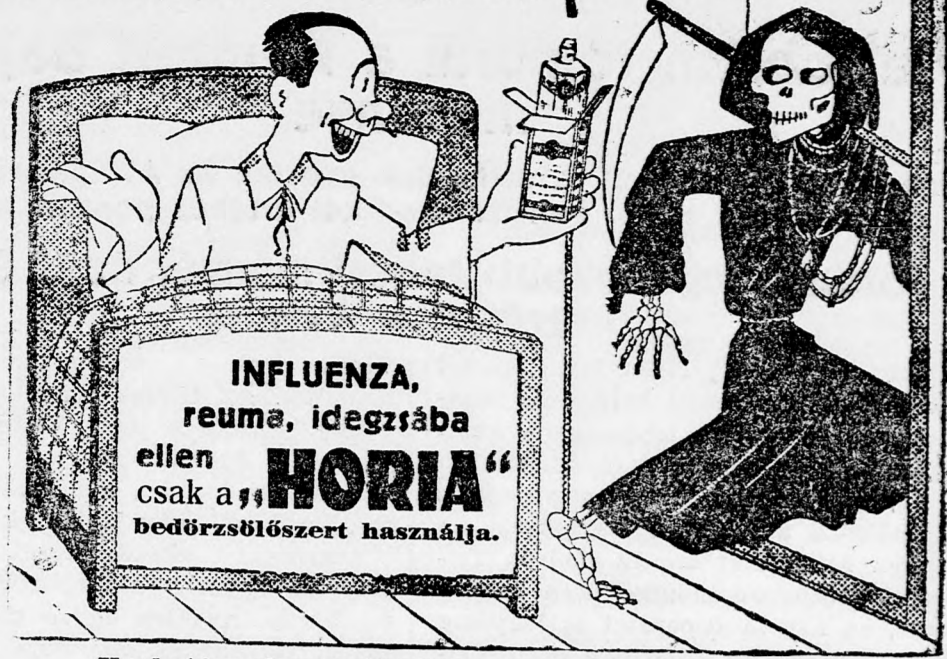
Ezután Nistor elmondotta, hogy Iorga archeológiai kutatásokhoz és a történelmi emlékművek helyreállításához munkacsoportokat kért. Tatarescu miniszterelnök össze akarja hívni a munkatervet összegező kérdésében az összes prefektusokat és előtűnik személyesen is fogja ismertetni a közhasznú munkaszolgálat feladatait.

Mire használják a fiatalokat?
Alimănăsteanu tábormok bejelenti, hogy a közhasznú munkaszolgálat költségvetése lehetővé fogja tenni a falvakban a következő munkák elvégzését: mocsarak lecsapolását, a falvakon keresztül folyó vizek szabályozását, temetők karbantartását, stb. Nicolau tábormok szerint a községeknek fűrdőkkel való ellátása is ezeknek a munkacsoportoknak volna a feladatuk. Grozescu a szövetkezeti minisztérium küldöttje szükségesnek tartja a terméket-

len területek feljavítását, a katonai raktárak körüli területek bevetését. Chitoiu földművelésügyi minisztériumi delegátus a közutak mellett a burján és gyom kiirtása és a hernyóirtást. Gane államtitkár helyesnek tartaná, hogy az elhelyezkedni nem tudó fiatalokat hosszabb ideig foglalkoztassák. Felhívja a figyelmet Basarabia és Moldova elmaradt higiéniai állapotára. A kiütéses tifusz pusztításai miatt felvetették azt az eszmét, hogy fűrdőket és hasonló egészségügyi intézményeket létesíthessünk. Reméli, hogy a munkaszolgálat segítségével ezek a tervek megvalósíthatók lesznek.

Coroiu ezredes azt tartaná helyesnek, hogy a nehezebb fizikai munkát azok a fiatalok végezzék, akik már harmadik éve részesülnek előzetes kiképzésben, míg a fiatalabbakkal könnyebb munkákat végeztessenek. Mihalache mérnök, az erdészeti hivatal vezetője, különböző munkaterveket terjeszt elő. Még többen szólnak fel ha-

Kaszával jöttél cruf halál hozzá, Kár volt a fardragért, itt a HORIA ám

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

sonló szellemben, majd Cunesco munkügyi vezérigazgató részletes előterjesztésben ismerteti a közhasznú munka terveit. A munkának nevelő hatása lesz és semmiféle kárt nem akarnak okozni ezáltal a munkásoknak, vagy vállalkozóknak. A rendszeren megismétlődő koncentrációkon kívül bizonyos helyeken külön központokat állítanak fel. Helyesnek tartaná, ha egyes fiatalokat állami farmokba küldenének, hogy onnan kiképezve kerüljenek vissza falvaikba.

Az ülést Nistor köszönő szavai zárták be.

Párizsi társasutazásunk résztvevőinek figyelmébe

Figyelmeztetjük párizsi utazásunk résztvevőit, akik utlevelüket még nem küldték el, hogy küldjék be haladéktalanul. Utasaink a részletes tudnivalókról külön levélben fognak értesülni.

Ünnepélyes keretek között történt meg Clonta Eugen dr., az új cluji rendőrkesztor beiktatása

Lényeges változások lesznek a rendőrtisztviselők hivatali beosztásában

Cluj, április 5. Dr. Clonta Jenő, Cluj város ujonnan kinevezett rendőrkesztora átvette hivatala vezetését.

A kinevezésről szóló hivatalos értesítést szombaton délután kapta meg dr. Nastase kveszturai titkár. A belügyminisztérium értesítette a rendőrkeszturát, hogy Clonta Eugen dr.-t, a parlamenti rendőrség volt kesztorát, legutóbb pedig a bucaresti bünyügyi rendőrség főnökét nevezték ki cluji rendőrkesztornak. Az új kesztor érkezését szombat este jelezte a távirat.

Dr. Nastase azonnal megette a szükséges intézkedéseket az új kesztor fogadására. Vasárnap délelőtt tíz órára összehívta a rendőrség tisztviselői karát, tizenkét órára pedig a rendőr- és csendőrlégény séget.

Este az állomáson Nastase dr. kveszturai titkár a rendőrségi küldöttség élén fogadta az új kesztort.

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között zajlott le a hivatal átvétele. 10 órakor a rendőrség udvarán összegyűlt tiszt-

viselők körében megjelent Clonta Eugen dr., akit Nastase főtitkár üdvözölt meleg szavakkal, hivatala átvétele alkalmából. Ezután Pulca Victor, a távozó rendőrkesztor vett megható búcsút eddigi munkatársaitól. Végül Clonta dr. üdvözölte új munkatársait és köszönte meg a fogadást. Ez az ünnepélyes beiktatáson jelen volt Costescu rendőrségi vezérfelügyelő és Vlad inspektor is.

12 órakor a rendőrlégénységi zászlóalj és a rendőrséghez beosztott csendőrszázad parancsnokságát vette át az új kesztor, hétfőn reggel pedig a hivatali ügyek tényleges vezetését kezdte meg.

Clonta Eugen dr. kinevezését örömmel fogadta Cluj város közönsége, miután régebbi cluji munkássága idejéből, mikor még mint kesztor helyettes teljesített szolgálatot a rendőrségen, — mindenki ismerte.

Pulca Victort a belügyminisztérium egyébként Fágárasra helyezte át, ahová rövidesen elutazik, hogy átvegye hivatalát. A rendőrségi hivatalnokok beosztásában egyébként közelebből lényeges változások várhatók.

Oradeai Zsidó-kórház sorsjátékának húzása felsőbb rendeltre e hó 18-ára lett elhalasztva, amikor a húzás egész biztosan meglesz tartva.

— Az új repülőbéllyeg törvény magyarul dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumul 24. Ára 20, vidékre 30 lej.

— Teherhajók összeütközése. Londonból jelentik: A Lady Cavan teherhajó a sűrű köd következtében Carlingford-Lourgh közelében összeütközött az Alder vontatóhajóval. A vontatóhajó azonnal elsüllyedt, személyzetének három tagját sikerült megmenteni, de hat matróza vízbe fullt.

Távollétében súlyosan elítélte a cluji törvényszék a hamis okmányokkal széihámoskodó minisztériumi tisztviselőt

Két és félszáz börtönre ítélték Ion G. Demetriadet, aki félmillió lej harcászott össze az országban

Cluj, ápr. 5. A törvényszék negyedik szekciójának Niculescu-Butura-tanácsa ma foglalkozott távollétében Ion G. Demetriade nevű volt minisztériumi tisztviselő bűnperével.

Demetriade, aki bucaresti lakos, az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban volt alkalmazásban, mint tisztviselő. A fiatal ember kitűnő összeköttetésekre tett szert, a kereskedelmi intézmények körében és rövidesen megbízatást kapott a Iparkamarák Központi Szövetségének elnökségétől, hogy a román árucikknek Lengyelországban, Csehszlovákiában, Németországban, Angliában és Norvégiaiban propagandát fejtessen ki.

Demetriade ellen azonban közben súlyos panaszok merültek fel és megbízatását ezért visszavonták.

Demetriade ekkor, „Ipar és Kereskedelemügyi minisztérium” felirással és román címerrel ellátott levélpapírt, valamint bélyegzőt rendelt. Majd ezeknek birtokában Inginer Ion G. Demetriade névre okmányt hamisított, amely szerint a kereskedelmi és iparügyi minisztérium őt, a párisi román követség kereskedelmi tanácsosává nevezte ki. A kinevezés alá ráhamisította a Manolescu-Strunga akkori ipari és kereskedelmi miniszter nevét is. Ezek kívül a fiatal ember megbízólevelet is készített magának, amely szerint a minisztérium kereskedelmi és ipari utmutató szerkesztésével bízta meg. Végül pedig a kereskedelmi minisztérium hatáskörébe tartozó intézményekhez hamisított magának ajánlólevelet, hogy munkájában támogassák.

Ezekkel az okmányokkal felszerelve aztán a leleményes széihámos fiatalember végigszéihámoskodta az egész országot. Különböző intézményeket, gyárakat, kereskedőket látogatott meg és mindenünnen kisebb-nagyobb pénzüsszegeket csalt ki. Clujon végre a rendőrség letartóztatotta. Demetriade annakidején a rendőrségen azt vallotta, hogy mintegy 500 ezer lej széihámoskodott össze az országban. Az ügyész előtt, később már csak 300 ezer lej értékű széihámoskodást ismert el.

A mai tárgyaláson Demetriade, — akit közben a vizsgálat befejezése után szabadlábra helyeztek, — nem jelent meg. Helyette Mircea Georgescu dr. védőügyvéd jelent meg a per tárgyalásán, Niculescu elnök azonban az új bünyügyi perrendtartás értelmében megvonta a szét Georgescu dr.-tól, miután távollévő vádlott nem képviselhető bünygyben.

Rövid tárgyalás után a törvényszék közokirat hamisítás és csalás büntetése mellett ki bűnösnek Demetriadet és ezért 2 és félszáz börtönre, 6000 lej fő és 2000 lej mellékbüntetésre ítélte.

Habsburg-összeomlás

Benne benne megrázó történelmi regényei, „Lej kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kőfélyi sas behull” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétel. — Kárja az új könyvszemlék teljes jegyárát!

APRILIS 12-EN AZ ÚJ IPARKAMARABAN a

GOLDMARK-QUARTETT

bemutató hangversenye

Fejér **Friedmann**
dr. Holló **Eichner**

Richter—Mozart—Beethoven

Jegyek: Piața Unirii kioszkban. Tel.: 14-97.
Goldmark tagok 10 százalékos jegykedvezményben részesülnek.

„Colabor...
te Cluj, suat
ordinară, pt.
m. la sediul
Viteazul Nr.
ministrație
montului de
Administrație
ului 1936.
ul, de Admă-
si modifi-
din statute,
ensori.
a lua parte,
vor trebui
tăriu până
ății.
936
— Debitori
Lei 16.750. —
rfuri fixe Lei
e Lei 535588.
43. —
0.000. — Cre-
ntu ceran-
pt. pe 1936
Lei 1.608.043.

BEK
vastagabb
edetés 20 lej.
kedvezmény.
adó. Jellegés
a portóbélyeg

tekt német,
képes ajánla-
ov, Str. Vee-
élyes szoba
brozva (eset-
Bariju 16.
ek tanítvá-
tító” jellegre
Cim a ki-
מלמד מיט
רשי וזכט פא
אן דיא רעדען

járás
előző
nik
képes” jel-
ájhoz Calea
teljesen ön-
gi működés-
u-Mures kül-
6 éves fit-
ves, németül
tési igényük
uceu, p. u.
szalóban
keresse fel
átszervezett
Str. Berde
yha és elő-
megfelelő 2
Str. Regina
obb zsidó-
„Pardess”
is 4-én lesz
ka. Főnye-
1 konyha-
észlet, stb.
ki rendelé-
„Agimex”

SPORT

Egyre jobban tömörül a Nemzeti Bajnokság mezőnye

Két mérkőzés kivételével az otthoniak győztek az A) ligában. A Phoenix kirúgó játéka révén Petrosaniban két értékes pontot szerzett

A forduló legnagyobb teljesítményét az U érte el: legyőzte a Venus

Cluj, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Mandl Gyula, az egykori budapesti MTK, ma Hungária sokszoros válogatott labdarúgója mondotta egyszer, hogy a futball olyan, mint a lift: hol fel, hol lemegy. Ez a megállapítás kitünően jellemzi a Nemzeti Bajnokság A) csoportja idejű küzdelmét is. Az Unirea Tricolor az őszi szezonban menthetetlen utolsónak látszott, az idejű Ripensia is legyőzte és pozíciója — majdnem szilárd. A Cluj Victoria liftje az idejű immár az ötödik emeletig emelkedett: egymásután öt győzelmet szerzett. A Cluj együttes tavalyelőtt még selejtezőt játszott, a tavaly középcsapat volt, ma a bajnokság harmadik helyezettje. A Juventus liftje is — veresége dacára — emelkedőben van. Ezzel szemben: a többszörös bajnocsapat Ripensia egyre lejjebb ereszkedik...

A Nemzeti Bajnokság eteti fordulójára egyébként csupa meglepetés. Első helyen áll az Univeritatea győzelmé a Venus, majd a Chinezul győzelmé az AMEFA ellen. Az oradeai derbyt a CAO nyerte, Aradon a hazai

Gloria sima — vereséget szenvedett az FC Rapidtól. Az Unirea Tricolor legyőzte a Ripensia, míg a Cluj Victoria Bucurestiben győzött a Juventus ellen.

Az eteti forduló, a helyezések szempontjából, ha lehet még jobban komplikálta a kibontakozási lehetőségeket. Az élen levők helyzete egyre nyitabb, a Venus bajnokságra labilis. Az élen egyre tömörül a bajnokságért versenyzők csoportja. Ugyanez a helyzet a kiesési zónában. Az eteti forduló a kiesési zóna helyzetének kialakulását ígérte, ez azonban nem következett be, minthogy a Juventust kivéve az összes otthon játszó „veszélyeztetek” győztek. Így például az Univeritatea, dacára értékes győzelmének a Venus fölött, semmit sem javíthatott helyzetén, minthogy összes riválisai két-két ponttal javultak. Általában a helyzet annyiban változott, hogy az AMEFA veresége révén lejjebb került, míg helyébe a Victoria lépett elő. A Nemzeti Bajnokság eteti fordulójáról az alábbi tudósításaink számolnak be:

Fantasztikus balszerencse kísérte az Univeritatea, hat kapufát lőtt, de végül győzött

Univeritatea—Venus 2:1 (0:1)

Cluj, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Elismeren nagy csapatnak kijáró érdeklődés előzte meg a Venus—Univeritatea nemzetibajnoki mérkőzést. A nem éppen tavaszi idő dacára közel 4000 néző övezte a zöldülő keretben elterülő Cluj futballpályát. A tribünön egy hely sincs már, amikor a Venus fehér nadrágban, csillagos fekete ingben kiszalad a pályára. Rövid idő múlva megjelenik az Univeritatea is: fekete nadrágban és fehér ingben. Majd a játékezőt és kezdődik a mérkőzés.

Lekecséb az U, nem engedi szőhöz jutni a Venus, amely azonban gólt lő

Alig a második percben járunk, amikor az Univeritatea balszárnya jól használna ki az első, kínálkozó helyzetet, a labdát Draga jól megvágja, amely gólyanusan pattan ki a belső kapufáról. A Venus ellentámadása nem sokat ígér. Továbbra is az Univeritatea marad frontban. Gain remek formában, kitünően szerel és oszt. Mindenhol ott van az egyetemi csapat, a Venus nem engedi kibontakozni. Itt-ott felcsillan a vendégcsapat fejlett technikai tudása, különösen Humis ad jó labdákat, az U hátsora azonban minden támadási kísérletet értelmetlenné tesz. Ha a labda tuljut a halvesoron, a bekkpár veri vissza az erőtlen Venus-támadásokat. Mégis egyre több a Venus-támadás. Különösen a belsők igyekeznek az U kapuját megközelíteni. Végül is a 33. percben Petea 2 méterről váratlanul megvágja a labdát, amely lassan, a későn vetődő Sepsi alatt besonfordul a hálóba: 0:1. Nagyszerű Univeritatea-támadások követik az olcsó gólt. Szaniszló szabadrugása Sferaba megy, majd Szaniszló fejesét remekül hártja kornerre Burdan. A berugás kapufát ér és kimegy.

Végig fölényben, a második részidőben nagyszerű játékkal győz az Univeritatea

A második félidőben hatalmas irammal kezd az Univeritatea. Előbb a Venus Humis révén ismét próbára teszi Sepsi tudását, majd jön az egyetemi ostrom. Egyik támadás a másik után gördül a Venus térfelén, a kitünő bucaresti védelem azonban mindent hárt. Különösen Albu — de Sfera is — nagy. Egykapura megy ezuttal a játék. Nyolc emberrel védekezik a Venus! Paunescu 30 méterről lö, a labda a kapufán csattan. A hetedik percben Gain nagyszerű labdáját Szaniszló majdnem a fejére teszi Ploesteanunak, aki mesteri fejjessel végre kiegyenlít: 1:1. A Venus elveszítette a fejét. Meg-megújulnak az egyetemi támadások. A Venus-csillag egyre többet veszít fényéből, míg a Cluj együttes kategórikus fölényben van. A mindent elseprő fölényből azonban egyelőre csak több kapufára telik. De a 32. percben eldől a mérkőzés sorsa. A balszerencse, amely eddig az Univeritatea minden akcióját kísérte, felenged és Szaniszló a 16-osról laponas a sarokba küldi a győztes egyetemi gólt: 2:1. Még egy említésre méltó Venus-akció következik, amelyből Humis lö, Sepsi azonban elvetődve véd és vége a mérkőzésnek.

A mérkőzést az egyetemi csapat megérdemelten nyerte. Ha nem kísérí balszerencse,

ha lövései nem a kapufát érik, több góllal nyerhettek volna. Az egyetemi csapat régi nagy nappaira emlékeztető játékot nyújtott. Nagyszerűen ment a játék az Univeritatea-nak, amelynek legjobbjai Gain volt. Talán élete legnagyobb formáját játszotta ki. Majdnem egy színvonalon volt vele David Ploesteanu, Sepsi és Jancovici voltak a jobbknál is jobbak, de az egész együttes szívével, hatalmas lelkesedéssel küzdött és lett részese egy visszhangzó, értékes győzelemnek.

A Venus csalódást keltett játékával. Sétameccsen akart a bajnokaspiráns bucaresti csapat az Univeritatea-val végezni, ez azonban nem sikerült. Aminthogy sokan, a Venus sem volt ilyen komoly ellenállásra felkészülve. A Venus nem küzdött, rossz taktikával indult a mérkőzésbe és veszíteni kellett. Az együttes játékból egyedül a védelem játéka magaslott ki. Burdan klasszis védése és a Sfera—Albu hátvédpár játéka utait a Venus erejére. A halvesor szürkén mozgott, a csatársorban egyedül Humis nyújtott kiváló játékot és bizonyította be kivételes tehetségét. Egyedül azonban nem sokra vihette. A mérkőzést Jonescu Tope vezette. Vezetésével a gyenge játékezők kategóriájába tartozandónak soroztatta magát.

Victoria—Juventus 3:2 (1:1). Bucuresti, április 5. A Victoria csapata kitünő játékkal győzött. Góllövők: Caciuban, Felecan II, Capusan, illetve De Vittor és Palmer. 10.000 néző, bíró Vartolomeu.

CAO—Crisana 1:0 (0:0). Oradea, április 5. Nagy küzdelem után, a jobb CAO az utolsóelőtti percben szerezte meg a győzelmet Kocsis révén. Négyezer néző, bíró Xi-fando.

Rapid—Gloria 5:0 (2:0). Arad, április 5. A komplett bucaresti csapat biztos fölénytel győzte le tartalékos ellenfelet. Auer (2), Lenghel (2) és Bogdan lőtték a gólokat. Kétezer néző, bíró dr Rusu.

Chinezul—AMEFA 3:1 (3:0). Timisoara, április 5. A mérkőzést nagy meglepetésre a Chinezul megérdemelten nyerte. A hazai csapat már 3:0-ra vezetett, amikor az AMEFA Léb révén szépített. A Chinezul góljait Glasz lötte. Négyezer néző, bíró Jean Petrescu.

Unirea Tricolor—Ripensia 3:2 (1:0). Bucuresti, március 5. Az Unirea Tricolor megérdemelten győzött letört ellenfele ellen. A gólokat Jordache (2) és Schilleru, illetve Dobay és Bindea lőtték. Négyezer néző, bíró Piky Kroner.

A Nemzeti Bajnokság állása a következőkben:

1. Venus (1)	16	10	3	3	49:19	23
2. Rapid (2)	16	10	2	4	43:19	22
3. Victoria (4)	16	10	1	5	45:29	21
4. AMEFA (3)	16	8	4	4	33:18	20
5. Ripensia (5)	16	9	0	7	46:33	18
6. Gloria (6)	16	7	2	7	32:38	16
7. Juventus (7)	16	5	4	7	29:40	14
8. Univeritatea (8)	16	6	1	9	29:40	13
9. CAO (9)	16	5	3	8	24:35	13
10. U. Tricolor (11)	16	5	2	9	33:59	12
11. Crisana (10)	16	4	2	10	26:38	10
12. Chinezul (12)	16	4	2	10	25:46	10

* Az egyesületek nevei után zárjelben a multheti helyezési szám van feltüntetve.

Nemzeti Bajnokság B) NYUGATI CSOPORT

Petrosani. Phoenix—Juul 1:0 (0:0). 1500 néző, jó bíró Macean (Arad). Megérdemelt győzelem. Az egyetlen gólt a II. félidő 23. percében Szeremi III lőtte.
Lugoj. Vulturii—Soimii 4:0 (2:0).
Craiova. Rovine Grivița—Mures 5:1 (2:0).
Timisoara. CAMT—CFR Simeria 6:1 (3:0).
Satumare. Olimpia—Victoria 4:2 (1:1).

KELETI CSOPORT

Bucuresti. Makkabi—Sporting 6:0.
Braila. Sportul Studentesc—Dug 1:1. Victoria—Franco Romana 2:0.
Iasi. Textila—Jahn 7:1.
Ploesti. IAR—Tricolor 4:3.
Cernauti. Dragos Voda—DVA 3:0.

Nemzeti Bajnokság C)

Cluj. UEC—Airesul 2:2 (1:0). Az UEC góljait Pintea, a vendégeket Gardu és Máté lőtték. Ötszáz néző, bíró dr Boldor.
Oradea. Vestul—Barkochba 0:0.
Baia-Mare. Salonta—Tricolor 2:2 (2:0).
Sighet. Maramures—CFR 3:0 (1:0).
Bistria. CAC—Ceramica 3:3 (1:0).

Kerületi bajnokság HAGGIBBOR—NAPOCA 3:1 (1:0)

Cluj, április 5. (Az Uj Kelet tud.) A kerületi bajnokság keretében a Haggibbor csapata a Napocával játszott, amelyet 3:1 (1:0) arányban legyőzött. A Haggibbor játékosai lelkesen, kitartóan küzdöttek, győzelmiük megérdemelt. A csapat legjobbjai Noe és Weintraub voltak. A gólokat Weisz (2) és Smiiovit, illetve Taranu lőtték. Márk egy 11-est főlé lött.

Echo—Unirea 5:4 (1:0). Meglepetés.

Avram Iancu—Reuniunea 5:1 (2:1). Ifjúsági bajnoki.

Timisoara. CFR—Patria 5:1 (2:0). Galvani—Hertha 5:1 (2:0). Bohn—Venus 1:0 (1:0). ZsSE—Vulturii 5:2 (1:1).

Arad. Intelegerea—Hakoah 4:1 (1:0). Astra—CAA 1:0 (1:0). USA—Unirea 5:0 SGA—Sparta 1:1 (1:0).

Oradea. Ferar—Makkabi 3:1 (2:0). Intelegerea—Kölping 3:1 (1:1).
Brasov. Suburbii—Izvorul 2:1 (1:1).
Sibiu. Amatörök—CFR 2:2 (2:1).
Seini. Seini—Staruina Carel 1:0 (0:0).

Külföldi eredmények HUNGARIA—FERENCVÁROS 3:3 (2:2)

Budapestről jelentik: A Ferencváros—Hungária derbi 3:3 arányban eldöntetlenül végződött. 22.000 néző, góllövők: Sárosi dr (2) és Kemény, illetve Cseh (2) és Titkos. Budai—Elektromos 5:1 (4:0), III. ker.—Haladás I:0, Phöbus—Szegec 2:0.
Bécs. Wacker—Floridsdorf 4:2 (3:2). A többi mérkőzést az eső elmosta.
Nizza. Bocska—OG Nice 2:1 (0:1). A nizai csapat kapufát Zamora védte.
Antwerpen, Belgium—Hollandia 2:1.

Romániát és Jugoszláviát felvették a Közép-Európa Kupába

Budapestről jelentik: A Közép-Európa Kupában résztvevő nemzetek képviselői tegnap Budapesten értekezletet tartottak. Az értekezleten Romániát és Jugoszláviát egy-egy csapat felvették a küzdők sorába, majd megegyeztek a sorsolást.
A Kupabizottság elnökét Fischer Márk választották meg.

A csapatversenyt a Haggibbor, az egyénit a CAC nyerte a Josika és Jubiláris törversenyen

Cluj, március 5. Szombat este és vasárnap rendezte a CAC a Josika-kupa és Jubiláris-kupa törversenyt. A csapatversenyt a Haggibbor, az egyéni Jubiláris-kupát a CAC nyerte. Eredmények:

Josika-kupáért: Haggibbor—CAC 9:7. Herczeg 4, Altman 3, Spitzer és Weisz 1—1 győzelmet, illetve Hintz II 3, Hintz I és Mezei 2—2, Réthy 0 győzelmet szerzett.
Jubiláris kupáért: 1. Altman Haggibbor 7 győzelem, 2. Biró CAC 5 gy., 3. Hintz II CAC 4 gy., 4. Mezei CAC 4 gy., 5. Erős I Haggibbor 4 gy., 6. Mózes II Haggibbor 3 gy., 7. Sándor Haggibbor 1 gy., 8. Nussbacher Haggibbor 0 gy. 16 induló, a CAC 13, a Haggibbor 11 pontot szerzett.

Orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utánzatokat!

Váltások meg a sékelt

a 40-ik jubilaris cionista világgongresszus választásaira!

A SZINHAZ HETI MÜSORA:

Kedd fél 9: Ünnepi diszeldadás Tóth Elek színészi működésének 40-ik évfordulójára alkalmával. I. A hatóságok, a Szinpartoló Egyesület és a színház képviselőinek üdvözlő beszédei és az ünnepeit választás. II. A Cigány. A címszerepben Tóth Elekkel, Fényes Alice, Stefanidesz III, Köszegi Margit, Wojticzky Elvira, Báza Éva, Jenei János, Borovszky Oszkár, Nagy István, Tompa Sándor, Csóka József a főszerepekben. Rendező Kádár Imre. Bérletstínet.)

Szerda fél 9: Hulló falevél. (Urmóssy Magda vendégfelléptével.)
Csütörtök fél 9: Hulló falevél. (Urmóssy Magda vendégfelléptével: a játékciklusban utoljára.)

Péntek fél 9: Házasság mutyiban. (Jenei János, Kóbor László és Schreiber Alajos eredeti operettjüdjönságának ösbemutatója. Premier bérlet 28. szám.)

Szombat 9: Házasság mutyiban. (Rendes bérlet.)

Vasárnap d. e. 11: Tatárjárás. (Hetényi Elemér és a stúdió növendékeinek előadása, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 3: Meseáruház. (A játékciklusban utoljára. Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap d. u. 6: Házasság mutyiban. (Harmadszor, Az operettegyüttes bucsuja, turnéja előtt.)

Vasárnap este 9: Özönvíz előtt. (Nagy István életképe 3 felvonásban. A Szépimvés Céh és a színház drámapályázatán kitüntetett színű ösbemutatója. Fényes Alice, Báza Éva, Köszegi Margit, Czoppán Flóri, Felszeghy Mária, Tompa Sándor, Borovszky Oszkár, Nagy István, Csóka József a főszerepekben. Rendező: Tóth Elek. Premier bérlet 29.)

Hétfő fél 9: Özönvíz előtt. (Rendes bérlet. A társulat bucsuja turnéja előtt.)

ROMÁN OPERA MÜSORA

Kedd, március 6: Trio Fotino—Virgil Pop-Brevinan kamarazene hangversenye.
Szerda, április 7: Aida. (Pallada szopránal)

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma: Kacagó tavasz és Micky Maus műsor. Gyermeknek olcsó jegyek, előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óraker.

EDISON MOZGÓ MÜSORA

2 film — 2 meglepetés román és magyar feliratokkal: 1. Világot jelentő deszkák. Szöke Szakáll, Otto Walburg, Marie Lo-seff, II. Kínai máglya. Izgalmas kalandorfilm. Pat O'Brien, Josefine Hutschinson. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 óraker.

MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

Csütörtökön, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 óraker. Pénteken, április 2-án kulturá előadás miatt nincs előadás. I. Hová éjszakák. Gyönyörű rendezésű filmpere-rett. Fősz.: Ruby Keller, Dick Powel és Pat Obrien. II. A zsaroló Társadalmi dráma. Fősz.: Elisa Landi és Kent Taylor. Román-magyar feliratok.

Rabbi, mákat

Látogatás dr. tevé

Baia-Mare, márciu patinás és (ahogy az luxusvárosban közel Közöttük polgári jó Ugyanannyi a támo száma. Száz familiá mindennapi betevő ról a másakra él all kékből, baráti, Hozzávetőleg negyv városban: tíz orvos, annyi tisztviselő. A csak közel egy éve le; javarészt a mar covina felől jöttek. érzékükkel sokban galmának és keres hez.

Származásuk hely chaszid-buzgóságot amit megtartottak vált tömegek is. A zatokat hoztak a z megtartása érdeké pillésük hosszu év százaléka a zsidó v ánosan a szombt nyait. Külön „stibá baum hivek, mig Weisz hívei az aske táborából rekrutáló

A hitközség fóra elzarándokolt hozza nulmányainak kiegs sa, a caddik vizasz vissza a nyomorba mát. Látni kell — caddik körül zálló ban megértse a n Egy özvegy asszor egyetlen tehene m csalódott a pusztul — Chane bat Le bensó hittel és áté loch brengen!

Könyörög és kö Hanna, Lea leánya ismét megfajhód l zalom melegével á gyet, aki boldoga Es ha a tehen to magát, akkor ser sem az égiek ellen búnei miatt szakad — tösvív tun — megboocsátott.

A főrabbi a kev összegegyeztetik meg gyelmet a fejlődés jával. Az ausztri (apja főrabbi a majd svájci egyete a Hildesheimer-fél lát végezte. Nyelve problémáival fogla nyel. Kimutatta, akik az emberi te merték, már a m ugy vélekedtek, m tók. Nem volt ideg rás épügy, mint problémája, amely tő pontosággal h tatók — Ogino és Föltűnést keltő binak az, amelyik sen körülvitatott halál problémájáv nül vergődő beteg (erős altatóval, va megváltani szenev érdekes kulturhist dós pap. Egy Jebá ben a mult század esete van elmondv

Bucurestiben ha bert, aki arra k hozzá jött fiát, h — Egész Moldó tásom napján a Az én halálom so lehet. Fiam, te m Másnap a fiu r de az örök megm kor egyedül mara hogy kést rejtge

Ha tulvilági gadnak — kérlet A fiu két napi Harmadnap meg szurt és a börtör öngyilkosságra g nés nélkül eltaka zedekkel később dott ki.

Rabbi, aki a legmodernebb problémákat találta meg a Talmudban

Látogatás dr. Krausz Mór főrabbinál Baia-Maren. A rebbe csodátevésői. Az első zsidó családok a bányavárosban

Baia-Mare, március végén. A szép fekvésű, patinás és (ahogy az üdülő idegenek nevezik) luxusvárosban közel hatszáz zsidó család él. Közöttük polgári jólétben körülbelül ötven. Ugyanannyi a támogatásra szoruló családok száma. Száz családnak a feje megkeresi a mindennapi betevő falatot a többi egyik napról a másikra él alkalmi munkából, üzletcselekedéssel, baráti, vagy rokoni kölcsönökből. Hozzávetőleg negyven zsidó intellektuel él a városban: tíz orvos, tizenöt ügyvéd és ugyanannyi tisztviselő. A bányavárosba a zsidók csak közel egy évszázad előtt telepedhettek le; javarészt a maramuresi falvakból és Bucovina felől jöttek. Szorgalmukkal, jó üzleti érzékükkel sokban hozzájárultak a város forgalmának és kereskedelmének fellendítéséhez.

Származásuk helyéről magukkal hozták a chaszid-buzgóságot és hagyomány-hűséget, amit megtartottak az időközben askenázvá vált tömegek is. A kereskedők anyagi áldozatokat hoztak a zsidó munkaszünetes napok megtartása érdekében és még ma is, letelepülésük hosszú évtizedei után mindössze tíz százaléka a zsidó lakosoknak szegi meg nyilvánosan a szombati pihenés vallási szabványait. Külön „stíbt“ tartanak fenn a Teitelbaum hivek, míg a sáhpántai rebbe Elisik Weisz hívei az askenázok számbelileg erősebb táborából rekrutálódnak.

A hitközség főrabiját Krausz Mór maga is elzárándokolt hozzá, nyilván folklorista tanulmányainak kiegészítése céljából, hogy lássa, a caddik vigasza és biztatása miképp adja vissza a nyomorban tengődő népek önbizalmát. Látni kell — mondotta a főrabbi — a caddik körül zajló életet, hogy az ember jobban megértse a nép sajátos érzelmi világát. Egy övegy asszony jön a panaszal, hogy egyetlen tehene már napok óta nem tejel; a családot a pusztulás fenyegeti emiatt.

— Chane bat Lea — szól a rebbe az ég felé benső hittel és átérzéssel — die Kuh soll Milch brengen!

Könyörgés és követeli az égiektől, hogy Hanna, Lea leánya ne nyomorogjon és tehene ismét megfejtethető legyen. A rebbe imája a bizalom meglevő árasztja el a szegény övegyet, aki boldogan érzi, hogy célját elérte. És ha a tehén továbbra is megmakacsolja magát, akkor sem lázadzik sem a caddik, sem az égiek ellen, hanem azt mondja, hogy bünei miatt szakadt rá a baj és vezekelni kell — tösiyé tun — amíg az Úr a megtérőnek megbocsátott.

A főrabbi a kevesek közé tartozik, akik összegegyeztetik magukban az ortodox önfegyelmet a fejlődés eszméivel és perspektívájával. Az ausztriai Lakompakból származik (apja főrabija a hitközségnek); jesivákon, majd svájci egyetemeken tanult és Berlinben a Hildesheimer-féle teológiai ortodox főiskolát végezte. Nyelvészettel és a Talmud orvosi problémáival foglalkozott érdekes eredménnyel. Kimutatta, hogy a talmudi bölcsék, akik az emberi test anatómiáját eléggé ismerték, már a mirigyek funkciójáról ugyanúgy vélekedtek, mint a modern hormon-kutatók. Nem volt idegen előttük a megfijító eljárás épűgy, mint a „kormányozható gölya“ problémája, amelynek főbb elvei megdöbbentő pontossággal hasonlítanak a legújabb kutatások — Ogino és Knaus — principiumaihoz.

Főtitűst keltő tanulmánya Krausz főrabbinak az, amelyik foglalkozik a régi és erősen körülvitatott — euthanasie — könnyű halál problémájával. Szabad-e a reménytelenül vergődő beteget orvosi beavatkozással (erős altatóval, vagy gyorsan ható mérgeggel) megváltani szenvedéseitől. Kutatásai során érdekes kulturisztóriai adatra bukkan a tudós pap. Egy Jehátot traktatására írott műben a múlt század negyvenes éveinek drámai esete van elmondva.

Bucurestiben halálra ítélték egy zsidó embert, aki arra kérte a bucsuzkodás céljából hozzá jött fiát, hogy hozzon mérget neki.

— Egész Moldova népét fölláztatják akasztásom napján a zsidók ellen — könyörgött. Az én halálom sok testvérnek a pusztulása lehet. Fiam, te megmentheted őket.

Másnap a fiu mérget rejtve jött apjához, de az örök megmotozták és elkobozták. Amikor egyedül maradt apjával, ez elárulta neki, hogy kést rejtget.

— Ha tulvilági üdvőt akarsz szerezni magadnak — kérlelte — ölj meg, fiam!

A fiu két napi meggondolási időt kért. Harmadnap megjelent apjánál, akit szíven szurt és a börtönben hagyott. A hatóságok öngyilkosságra gondoltak és a halottat feltűnés nélkül eltakarították. Az eset csak évtizedekkel később, a fiu halála után tudódott ki.

Jellemző Krausz főrabbi tudományos buzgalomára, hogy munkáit saját költségen adja ki, semmiképpen sem nyereszkeséssel, vagy hogy olcsó népszerűséget hajhásszon. Száz-száz példányt nyomtat, amit elküld rokkongondolkodású tudósoknak, vagy a kérdés iránt behatón érdeklődő intellektueleknek. A mesze földről beérkező hozzászólások bizonyítják, hogy a baia-marei főrabbi szavainak erős a visszhangja.

Krausz főrabbitól megkértem, sokréti tanulmányai közül vajjon miben talál leginkább kielégülést: a lingviztikában, a folkloreban, a régészetben?

— Abban, amit nem kérdezett: a talmudi studiumokban. Ein Blatt Gemore mit Mörorschim.

Egy lap gemore és kommentárjai. — A zsidó elme mindig ide tér vissza. Vámbéri Arminról beszélnek, hogy Abd ul Hamid, a török szultán, akihez bármikor szabad bejárása volt, egy alkalomkor megkérdezte tőle, hon-

nan szerezte a világpolitikában való józan és belátó ítéletét és miért válnak be majdnem minden alkalommal a jóslásai? Azért — mondotta — mert üres óráimat nem fecsegéssel töltöm, hanem fiatalkori zsidó tanulmányaimat, a talmudot olvasom.

Goldzieher Ignác, a nagy orientalista fia öngyilkos lett. Később beszélt egy tanítványának dr. Drechsler Miksa timisoarai főrabbinak, hogy a tragikus esetet követő éjszakán azzal birkozott kínjaival, hogy a „legnehezebb Mőharam Schiffeket“ olvasta.

Baia-Mare első zsidó anyakönyvét nyolcvanöt évvel ezelőtt fektették föl. Az első bejegyzettek közé tartozott a Lázár familia, amely magát a híres Mose Alsheichtól, Sáfed szentéletű rabbjától, Jozsef Káro tanítványától származásának tartotta. Nehány évtized múlva a büszke család egy része kihalt, másik része elköltözött a városból.

Régi a Hirsch-familia, amely a pozsonyi Szoferekkel van rokonságban. Hirsch Jakab a mizrahi mozgalomnak is országjárta ismert vezető tényezője, sokat dolgozott és áldozott abban az irányban, hogy a zsidó újjáéledés konzervatív keretek között maradjon. Korrekt, nobilis gondolkodású férfi, aki a város közéletében való munkásságával megbecsülést szerzett magának és zsidó polgártársainak.

Román szocialista-vezér volt dr. Rakovszky, a letartóztatott egykori szovjet-nagykövet

Érdekes karrier, amely Dobrogea-ból indult el és amely befejezéshez közeledik

Bucuresti, április 5. A szovjethatóságok rendelkezése — mint megtört — letartóztaták Rakovszky volt londoni szovjetnagykövetet, azzal a váddal terhelve, hogy tagja annak a Trockij-ista csoportnak, amely Sztalin ellen összeesküvést szőtt. A volt nagykövetre előreláthatólag súlyos ítélet vár. Rakovszky évekkal ezelőtt román állampolgár volt és Dobrogea-ban élt. A szociáldemokrata mozgalomban nagy szerepet vitt és politikai tevékenysége miatt Ferekide minisztersége idején kiutasították az országból. Később Fálticeni-n keresztül visszajött és sikerült visszavonadni a kiutasítási végzést. Mint a szocialisták egyik vezére közvetlen összeköttetésben állott néhai Bratianu Ion-nal is.

Bucuresti-hez fűződik Rakovszky szerelmi regénye is. A fővárosban megismerkedett egy vendéglő tulajdonosnőjével, Codreanu-néval, akit feleségül vett. Felesége minden harcban és szenvedésben hűven kitartott férje mellett és kitart még ma is. Rakovszky egyike volt azoknak, akik az országnak a

háboruba való lépése ellen agitált és a háboru elején emiatt Iasi-ba internálták. Az orosz forradalom idején a Moldova-ban volt orosz katonák fellázadtak, kiszabadították Rakovszkyt, akit vezértűként vittek magukkal. Odesszába került, ahol „a román forradalmárokat hadosztályát“ alakította meg. Valóságos diktátora volt Odesszának, egészen addig, amíg a németek el nem foglalták. Ekkor Oroszország belseje felé utazott tovább és egyike lett a szovjet vezetőknek, így egyidőben az ukrainai köztársaság elnökeként működött. Karrierje akkor ért tetőpontra, amikor londoni nagykövetté nevezték ki. Trockij száműzetésével egyidőben ő is kegyvesztett lett és Szibériába deportálták, ahová felesége hűven követte. Később újra visszatérhetett, de már nem jutott szerephez és neve csak most, letartóztatásával került ismét felszínre. Rakovszky dr., az egykori romániai szociáldemokrata vezér most a GPU börtönében várja izgalmas életének talán tragikus utolsó felvonását...

A KLASSZIKUS KONYHA HÁROM NAGYMESTERE

A konyha is alkalmazkodik a divat változásaihoz. A jó konyha mindig ott van a helyzet magaslatán, ahol a jólét virul. Természetesen a konyha és a szakácsművészet egy ország éghajlatától is függ. Nem véletlen, hogy a legelső szakácsművészeket éppen Franciaország produkálja, ahol a konyha művészeinek egész éven át rendelkezésükre áll a languszta, a hal minden fajtája és a sok remek ízű friss főzék. Minden jó háziasszony tudja, hogy ez mit jelent. Az északi sarktól a déli sarkig a konyhának is alkalmazkodnia kell az ország klímájához, az életfeltételekhez. Az angolnak van a maga ködös éghajlata számára a legégszesebb konyhája — Anglia részére. A délvidéki ember tudja, miért fogyaszt sok gyümölcsöt és miért főz olajjal, a grönlandi tönkremente emellett.

a klasszikus konyha alapkövét: Caremes, Bernard és Escoffier-ről.

A nagy szakácsművész érti a módját miként kell az emberek kedélyhangulatát befolyásolni. Napjainkban is érvényes Talleyrand híres és okos mondása, melyet a „bécsi kongresszus“-ra való indulásakor tett:

— Fontosabb volna reám nézve, ha egy külön diplomáciai titkár helyett egy egészen elsőrangú kácskást küldenének velem!

Okoz asszonyok osztrai fogják Talleyrand nézetét. Egyetlen asszony sem fog az urától új ruhát kérni olyan napon, amikor az ebéd nem sikerült. A diplomáciai tárgyalások itt is jobban sikerülnek egy izletes és jó hangulatban elfogyasztott lakoma után. A magas szakácsművészet tehát nagyon fontos tényező. Ezért a nőknek sem kellene megfélemleniük azokról a férfiakról, akik megvetették

Caremes hivatásában ritka kimagasló tulajdonságokkal megáldott férfit volt, sokoldalú intelligenciával és gazdag tapasztalatokkal. Egész lelke a szakácsművészet felé fordult. Pályafutása a legjelentékenyebb európai udvari konyhákban keresztül vezetett. Több szakmivét hagyott hátra, melyek a francia konyha klasszikus szakácskönyveinek szerepelnek. Az ezekben foglalt irányelvek egy félszázadon át megállották a helyüket, míg azután I. Vilmos császár konyhamesterei: Dubois és Bernard javításokat eszközöltek rajtuk és részben újításokat léptettek életbe.

Caremes 1784 június 7-én Párisban született. Sokgyermekes családból származott. Atyja felszolgáló volt egy párisi külvárosi vendégfogadóban. A kis Caremesnek már 12 éves korában bele kellett kóstolnia a nehéz főzőmesterségbe, amelyet egy obszkurus korszakban egy kis fogadósnál kitanult. A tanonc azonban a kis korcsmában is híres szakácská válhat, ezt Caremes bizonyítja legjobban.

Caremes tizenhat éves koráig maradt első tanítómesterénél. Ezután Baillyhoz, a leg híresebb cukrászhoz került, akinek házát két év múlva mint első tortakészítő hagyta el. Később Boucher, e korszak leg híresebb szakácsa a nagy házat vivő Talleyrand herceg konyhája vette fel. A herceg asztala nemcsak a művésziessen elkészített ételek gondosságával és feltalálási módjával tűnt

Az igazi fogpép!
Megakadályozza a fogínyvérzést

ki, hanem előkelő fénytűzéssel is. Caremes pályája csakhamar magasra ivelt. Különböző uralkodói udvaroknál működött konyhafőnöki minőségben. Napoleon udvaránál is. Mikor azután tizenöt hódításokban gazdag esztendő után a nagy korziki szerencsecsillaga elhalványodott, Caremes Angliába utazott, hogy az angol trónörökösnek az udvari szakács állását betöltse. A mindennapi ételrendnek az inycen trónörökös reggelenként közösen megejtett összeállításától megilletve, Caremes kísérletet tett egy diétás vezérfonal kidolgozására, amely azonban nem fejeződött be, mert Caremes legyőzhetetlen vágyat kezdett érezni szülővárosa után. Visszatért Párisba, de egy évvel később ismét Londonba utazott, ahová időközben királlyá megkoronázott mecénása szólította. Később azután Oroszországba tette át működése színterét. Sándor cár udvarába, onnan Bécsbe, ahol a császári udvarnál néhány nagy arrangement vezetésével bízták meg, végül hosszabb ideig Lord Stuart angol követnél tevékenykedett. Később megint Párisba ment, itt halt meg fiatalon.

Bernard 1826 augusztus 5-én született a franciaországi Doleban. Atyja charcutier volt. Mint tanonc a Jacinot-szállodába lépett. Innen mint képzett szakács távozott. 1858-ban az akkori Vilmos porosz herceg (a későbbi I. Vilmos porosz császár és király) udvarába hívták. Mielőtt végleg szerződötték, június 11-én a Messmer-szállóban próbaétkezést kellett főznie, melynek menüje saját kezírásu feljegyzése szerint a következő volt:

- Szárnyas erőleves gombóccal,
- Tengeri nyelv-szeletek párisi módra,
- Roastbeaf angol módra, főzéllekek,
- Kacsaszárny borsóval,
- Libamáj-étel csirkégombóccal,
- Sült hizlalt csirke salátával,
- Spárgacsucok tojással,
- Cseresznye-édes a la Montmorency,
- Vanília habfagylalt és kalács,
- Sajt, befőtt, dessert.

E próbaétkezés számlájának fogalmazványát Bernard szintén megőrizte emlékkül: Kiadás-számla O kir. Felsége Porosz Vilmos próbaétkezése számára, feltálalta Emile Bernard. (Itt minden pontosan fel van sorolva.) A végösszeg 400.25 frank volt.

Ez a próbaétkezés nagy sikert aratott, úgyhogy Bernard állását 14 nap elteltével már elfoglalhatta.

Számos ünnepegy önálló rendezését reáruházták, különösen amikor külföldi uralkodók megvendégeléséről volt szó.

Egy az udvari marsallhivataltól kiadott konyhai parancs így szól:

„Uram! Van szerencsém Önnel közölni, hogy Pückler gróf marsall ur Alexandrine hercegnőnek mecklenburgi Vilmos herceggel megtartandó esküvőjéhez a kulináris ügyek főnökvé önt jelölte ki.“

Itt következnek a legfontosabb kivánások és utasítások. Az estebédhez 500 személyt jelentenek be.

Escoffier a mult harmadik szakácsművésze életrajzát a londoni Carlton-hotelben, múltkődésének 50 éves jubileuma alkalmával a tiszteletére rendezett banketten a következőképpen jegyezte fel:

„1859 októberében történt, hogy a nizai Francois-vendéglőben, atyám fivére által alapított házban először öltöttem fel a fehér szakácszubbonyt. Ezidőtájt több vonalmat éreztem a festészet és a szobrászat, mint a szakácsművészet iránt, mindazonáltal az utóbbit csakhamar megkedveltem, nagybátyám szigorúsága ellenére, akinél tanoncúdom alatt valóban nem pihentem rózságyon. Multamra visszapillantva és előmenetelem szem előtt tartva, azonban derekasan kitartottam és később beláttam, hogy ez a szigor meghozta gyümölcsét.“

Escoffier egész fiatalon átvette a londoni Savoy-hotel konyhájának vezetését s nyolc évig maradt ott. Sikereivel teljes londoni tevékenységének befejezése után Rómában, Monte Carloban, Buenos-Ayresben, New-Yorkban és Dél-Franciaországban tevékenykedett. Nyolcvan éves korában még újabb gasztronómiai tanulmányokra indult Amerikába. Nyolcvannyolc éves korában halt meg Cannes-ban. (I. J.)

meg
elt

meg
elt

USORA:

Urmössy Mag-

Virgil Pop-

USORA:

USORA:

SZINES BUCURESTI MOZAIK

Bucuresti, április 5. A napokban meghalt a fővárosban 90 éves korában Andrei Capri, akit Bucurestiben mindenki „mos Andreinek” (Endre apónak) ismert.

Örök életében eredeti ember volt s ugy is halt meg. Harminc éven keresztül lakott a Continental szálloda ugyanazon szobájában s bármikor meg lehetett őt találni a hotel halljának ugyanazon karosszékeiben. Talán soha sem tett meg más utat, mint a Continentáltól a Capsaig és vissza. A Capsában, a füstös kávéház mélyében, ugyanazon helyen ült évtizedek óta minden áldott nap. Órákon keresztül hallgatott s figyelt díszkréten, mit beszélnek a szomszédos asztaloknál. Nagyon kevesen hallották őt beszélni s ha valaki kérdezett tőle valamit, egyszerűen nem válaszolt. A pincér szó nélkül hozta a feketéjét s ő szó nélkül fizetett. Soha nem ült kocsira vagy taxira. Szép, nagyszüleitől örökölt botosanjimegyei birtokát 40 éve nem látta.

Mos Andrei bátyja vezető liberális politikus volt s atyafia Canciov pénzügyminiszternek is, de most Andrei soha nem fordult hozzájuk bármiert.

Mos Andrei úgy halt meg, ahogy élt: egyedül, csöndesen...

A bucuresti lapok egyidő óta bevezették a mondani rovatot. Hosszu beszámolók jelennek meg az elegáns világ életéről, esküvőkről, bálokról, estélyekről. Hosszu névsorral, a toalettek részletes leírásával, képekkel.

A mondain rovatok olvasói nagy szemek mereszthettek, amikor a napokban az egyik nagy lapban a következő beszámolót olvasták:

„A tegnapi este fényesen sikerült estély zajlott le Nagy Britanniát követően és Lady Hoare követési szalonjában. A jelenlévők közül a társaságban felemlítjük: Excellenciáját Hollandia követét, valamint Hubrecht asszonyt és kisasszonyt, G. Cantacuzino herceget és hercegnőt, Báró Redy de Reineket és a Bárónőt, Ivonne Pallavicini grófnőt.

Miután erősen vattalóra fogták beismerte, hogy szügyében ölte meg gyermekét, miután nem volt mivel felnevelnie. Lelkiismeretfurdalása következtében vitriolt ivott, mert megakart halni.

A kora hajnali órákig tartó tánchoz kiűnő amerikai jazz nyújtotta a zenét.

Persze akadtak olvasók, akik nyomban megértették, hogy a vallatára fogott nő, aki megölte a gyermekét és vitriolt ivott csupán a téves tördelés következtében került a mondani rovatba és az angol követés estélyére.

Egy volt nemzeti-parasztpárti miniszter panasszal fordult az illetékes hatóságokhoz, hogy napok óta gyanús férfi szegődött a nyomába, aki árnyékú követi akármerre visz az útja. A volt miniszter azon gyanujának adott kifejezést, hogy az illető terrorista szervezethez tartozik s a hatóságok védelmét kérte vele szemben.

A hatóságok nyomban megindították a nyomozást, amely hamarosan igen mulatságos eredményre vezetett. Kiderült ugyanis, hogy a volt miniszter nyomába szegődött férfi egy bucuresti magánnyomozó iroda alkalmazottja. Az iroda szolgálatait pedig éppen a volt miniszter felesége vette igénybe, aki megbízást adott a magánszolgálati irodának és elfoglaltságának kiderítésére.

Néhány nappal ezelőtt dr. N. B. bucuresti orvosot egy munkást elhívta feleségének megvizsgálására, akinek súlyos vakbélgyulladás volt. A doktor a kis előszobában hagyta a kabátját s belépett a beteghez.

Rövid vizsgálat után félre vonta a férjét s komolyan mondotta:

— Az eset rendkívül súlyos... azonnal sebészeti beavatkozásra van szükség, különben vérmérgezését kap a beteg... már arra sincs időnk, hogy kórházba szállítsuk.

A munkás kétségbeesetten nézett az orvosra s könyörögve kérte:

— Hát akkor kérem Önt doktor ur, operálja meg, ne halasszuk az időt...

— Rendben van, de... az én honoráriumom háromezer lej.

A munkás nagy szemeket mereszett, majd elkéseredve mondotta:

— De doktor ur, nekem nincs ebben a pillanatban több mint 500 lejem, de esküszöm Önnek, hogy holnapra megszerzem a pénzt s elviszem Önnek.

De a doktor kéréselhetetlen volt. Neki előre kell a pénz, különben nem nyúl a bonckészhez. Hiába könyörög, hiába sir a munkás, hiába szenved a betegágyon a szerencsétlen asszony.

A munkásnak hirtelen ötlete támad:

— De ha tíz percen belül, negyed órán belül elhozom a 3000 lejt megkezdi nyomban a műtétet?

— Természetes, ennyi időre ugyanis szükségem van a műszerek előkészítéséhez. A jelenlévő szomszédasszony vizet tett föl

forralni, az orvos pedig előszedte a műszereket, a munkás pedig rohant a pénzért...

Egy negyed óra múlva pedig remegve hozta a pénzt, 3000 lejt s letette az orvos elé, az orvos zsebre vágta, majd megkezdte a műtétet. Husz perc múlva befejezte, megmosta a műszereit, a kezét s jókedvűen fordult a munkáshoz:

— Na most nyugodt lehet...

Aztán kiléptek a sötét előszobába... a doktor elsápadt:

— Hol van a kabátom?

S a munkás most már nyugodtan s mosolygva válaszolt:

— Doktor ur, ne haragudjék, de én egy szegény ember vagyok... kitől kaphattam volna én tíz perc alatt kölcsön 2500 lejt... Kénytelen voltam a doktor ur kabátját zálogba helyezni a sarki korcsmárnál, nem hagyhattam elveszni az asszonyt...

S a doktor már nem várta a folytatást... Rohant kiváltani a „honoráriummal” a kabátot... (—el.)

Mussolini filmbirodalmat alapít Rómában

Róma április elején új konkurrens támad Hollywoodnak

Róma április elején. Az angol filmgyártás, az amerikaiak egyetlen komolyan számbevéhető konkurrensa a világgiacon sorsdöntő, válságos óráit éli. És nagyon kérdéses, hogy rövidesen nem tűnik-e el a világgiacon, mint Hollywood méltó konkurrensa. Az amerikai filmgyártás számára azonban ne örüljenek túlságosan és ne adják oda magukat esetleg indokolatlanul győzelmi mámoroknak. Mert ha Anglia — mint veszedelmes rivális esetleg el is tűnik a küzdőtérrel, egészen meglepőképpen új ellenfél támad fel; gazdag, kitűnően szervezett ellenfél, melyre eddig talán senki sem számított és amelynek főhadiszállása Róma.

Az utóbbi időben Olaszországban a legmodernebb technika minden vimányával felszerelt nagyszerű műtermeket építettek és a külföldi művészeknek csak úgy, mint a technikai erőknél minden kedvezményt és alkalmat megadnak, hogy ezekben a nagyszerű műtermekben dolgozhasanak. Mindent a világon még művészi vállalkozásoknál is nagyon bizalmasan fogadják a betolakodó idegent és ugyancsak megvizsgálják, hogy működése ténylegesen hasznára valik-e majd nemcsak neki magának, hanem az illető ország produkciójának is. Olaszországban ezzel szemben már ami legalább is a filmgyártást illeti, tárt karokkal fogadnak mindenkit, jöjjön az akár Amerikából, akár Európából valamelyik országából. Sőt még különböző csatlétek megígéretétől sem tartózkodnak. És ezek között van egy, ami különösen nagyon csábítóan fog hatni a filmgyártás világírri nagyságaira. És ez az, hogy mindenki, aki a filmgyártásban működik, Olaszországban mentesül mindenféle jövedelmadó alól.

Mussolininak személyes intézkedésére és az elgondolására történik ez így.

Scipio Africanus

Egészen nagyarányú filmprodukción teret dolgoztak ki és ennek a tervezetnek első műve közeledik a befejezéshez. Nemcsak a létrehozásában érdekeltek, de szinte egész Olaszország reméli, hogy ez a film nagyonalulásában tulszárnyal mindent, ami eddig amerikai, angol, francia, vagy német műtérmből kikerült. Az újdonság címe: Scipio Africanus és az előjelek után itélve valóban a rendezői teljesítménynek igazi csodája lesz. Vannak jelenetek, melynél több, mint tízezer statisztát alkalmaztak. És ezek a statiszták ingyen dolgozó katonák, nem pedig megfizetett polgáremberek voltak. Ezek a kolosszális jelenetek amerikai, vagy angliai költségek számbavételével mintegy 180 millió lejt emésztenek volna fel, Olaszországnak nem kerültek 30 millió lejbe se, sőt azért a pénzért, amit a külföldön ez a néhány tőmegjelenet emésztett volna fel, elkészült az egész újdonság.

Az újdonság megrendezésére Angliából hozták haza az éppen ott dolgozó olasz Carmine Gallonet. Gallone meghívása után rögtön munkába is fogott, mintegy tíztízzenkét segédrendező koreográfusával.

Ezek szükségesek voltak, mert csak így lehetett a szereplő hatalmas tömegeket a szükséghez képest mozgatni.

A főszerepekre hamarosan akadt megfelelő színész, csak a női főszerepre Sofonisba szerepére nem találtak megfelelő művésznőt. A női főszereplő kutatása négy teljes hónapig tartott. Olaszország hetvenkilenc legszebb színésznőjét és táncosnőjét vették sorra, de egyik se bizonyult alkalmasnak.

Uj sztár

Ekkor akadtak rá egész véletlenül Francesca Braggiottire, aki John Lodgenak, az ismert filmszínésznek a felesége.

Francesca Braggiotti Londomból, mint vendég érkezett Olaszországba. Egy barátja néhány fényképet kért tőle kölcsön és tudomása nélkül megmutatta ezeket Luigi Freddinek, a sajtó és propaganda minisztérium egyik vezetőjének. Gallone ekkor a zamai csata felvételein dolgozott Sabaudiában, Rómától mintegy százötven kilométernyire. Freddi sörögöngyött neki: „Rögtön gyere, valami jó dolgot akarok mutatni.”

Gallone megérkezett és el volt ragadtatva a fényképtől éppen úgy, mint később Francesca Braggiotti személyétől. Az elragadtatásban osztozkodott a Duce is, aki személyesen érdeklődik a film felvételeinek és készítésének minden apróságára.

Igy lett Francesca Braggiotti-Lodge filmsztár. Még nem is olyan régen sokat szerepelt Hollywoodban, ahol Greta Garbo filmjeinek olasz verzióiban Garbo szövegeit mondta be mikrofonban. Különös ennek a házaspárnak története, férjéé éppen úgy, mint feleségéé. John Lodge, aki eredetileg ügyvéd volt, szintén véletlenül lett filmasztár, amikor irodájának helyéről New Yorkból egyszer Hollywoodba repült, hogy meglátogassa feleségét. Akkor hamarosan Marlene Dietrich partnere lett a Vörös császárnőben, azután pedig Angliában játszott el néhány igen fontos szerepet. Most azután éppen olyan meglepőképpen, mint annakidején ő, a felesége is filmsztár lett. Scipio Africanusban ő lesz Sofonisba, Cartago királynője, Hannibal unokahuga.

Eltekintve azonban Sofonisbanak és Velianak szerepétől, mit Isa Miranda, és már Hollywoodba szerződött olasz színésznő játszik, a kolosszális filmben a magán szereplőknek csak másodrendű a fontosságuk. A látványosság az, ami itt valóban számít.

A zamai csata

A zamai csaták például az ókor egyik legnagyobb haditettét valóban újra lejátszották Sabaudia környékén. Ennek a nem régen alapított városnak a környékén elevenítették fel ezt az egykori harcot, melyben Scipio huszezer harcosával győzte le Hannibált negyvenezer főből s igen sok harcoló elefántból álló hadseregét. Ennek a harcnak felvételei teljesen eitérték azokat a háborus jelenetektől, melyeket az utóbbi időben oly gyakran látunk a vetítőtáblán. Ezeknél az újkor háborus képeinek a legfontosabb szerepet a különböző is-

védékek robbanása, hamu, porfellegek játszák, melyek kétségkívül sokat mutatnak, de még többet takarnak. Akkoriban azonban nem voltak még sem ágyúk, sem bombavető, csak ütő és vágó fegyverek és rettenetes kéztusák. Akkoriban a levegő tiszta volt és a füst nem takart el és nem tett sejtelmessé semmit.

Ennek az ókori csatának minden részlet tisztán és világosan látni lehetett és ha azt meg akarták újra örökíteni, annak minden apró részletét újra meg kellett játszani. Történettudósok állottak a rendezőség segítségére. A hadügyminisztérium pedig egy teljes gyalogos divíziót és lovas ezredeket vezényelt ki, hogy újra feltámadjon a kétezer esztendő előtt lefolytatott harc.

A harci jelenetek annyira realiztikusan voltak elkészítve, hogy az első nap felvételeinél huszonöt ember sebesült meg, közöttük egy nagyon súlyosan, akinek felbukó ló patkója sebesített meg az arcán és a mellén. A lovasság is tíz kitűnő paripáját vesztette el az első felvételi napon.

A feltámadt régi Róma

A régi Róma épületeit nem miniatűrökben készítették el, mint ahogyan ez hasonló felvételeknél történni szokott, hanem valódi nagyságukban. Van közöttük olyan, amely negyvenötven méter magas. Ezeket az épületeket a legerősebb vasbetontól készítették el, mert van egy jelenet, ahol az épületeken mintegy 30 méter magasságban körülbelül tízezer statisztát kellett elhelyezni. Hűségesen felépítették a Forum Romanumot és a Capitoliumot is.

Francesca Braggiotti, mint a szép Sofonisba áll az afrikai politikai intrikák közepontjában. A ruhái szinte elképzelhetetlen gazdaságuk éppen úgy, mint minden egyes jelenetének statisztériája. Mikor először lép a közönség elé rabszolgáinak seregein felül, ötven elefánt kíséri. A film végén meg kell halnia, hogy szimbolizálja Cartago elesét. Az egyik legjelentősebb jelenetek egy nagy táncnak felvételeit végignézte Mussolini is.

A Scipio Africanus valóban állami segítséggel készült film. Ezt az államsegítségét tulajdonképpen Luigi Freddi szervezte meg. Ez a fiatalabb 1935 elején jelent meg először Mussolini előtt, a Palazzo Venetiában és megbeszéléseiknek Mussolini következő kijelentése volt a befejezése:

— Teremtsem filmgyártást Olaszországban, de olyant, hogy arra fel kelljen figyelnie az egész világnak.

Es Freddi munkához fogott. Kezdetben nem igen állott más a rendelkezésére, mint egy üres kölcsönvett hivatal, néhány ivpapír és egy pár ceruza. De ő hamarosan maga köré csoportosította Olaszország valamennyi tehetséges filmemberét. De attól sem riadt vissza, hogy a pillanatnyilag külföldön működő olasz szakembereket a legcsábítóbb ajánlatokkal me hozza vissza a hazájukba. A helyzet ma az, hogy az olasz kisipari gálya minisztérium külön osztálya képviseri figyelemmel az ország filmprodukciónjára. És az elvük, hogy gyorsan segítségére kell sietni még pénzzel is annak a filmgyártónak, aki igazán jó filmet készít, de lehetetlené tenni azt, aki esetleg gyenge alkotásával diszkreditálhatja Olaszországot a külföld előtt.

Es ezekhez a filmgyártókhoz társul most tulajdonképpen maga Mussolini, illetve az olasz állam. Három újabb film tervei készülnek pillanatnyilag. Az egyiknek hőse Columbus Kristóf lesz, ennek is Carmine Gallone a rendezője. Azután Leonardo da Vinci és Siénai Catharina kerül majd sorra. Az utóbbinak Giovanni Papini készíti majd el a szövegét.

Olaszország ilyen arányokban jelenik meg majd rövidesen mint filmgyártó a világgiacon. De ez még nem minden. Olaszországban fog gyártani ezental Ludovico Toeplitz is, aki eddig Angliában működött. Ő készítette el ott Clive Brook a diktátor című filmjét és még néhány más nagyszerű alkotást. Ő ezental kizárólag a római műtérmben fog dolgozni. Es Ludovico Toeplitz majdnem kizárólag angolokat és amerikaiakat alkalmazva fog készíteni Olaszországban angol filmeket. Egyelőre öt filmet tervez, melyek közül a legérdekesebb talán a Byron Olaszországban című lesz, valamint az, mely Mascagni örökéletű operáját a Cavalleria Rusticanaot viszi a vetítőtáblára. Egy egy film elkészítésére mintegy 60—70 millió lejt fog áldozni az angol vállalkozó.

F. R. H.

KEDD, 1937.

HI

Radio
C
Cons

A jubil

Ebben az évben
meggyenedik évét
azt. Negyven eszt
e meg Herzl Tiv
amentjét, a cioni
szervezetet, a
szolgáltatásban fog
akokat a földkere
„Követelek, teh
Herzl a cionista
kongresszus meg
jelszóval új zsidó
énelem utját nyit
Sorsdöntő, v
ebb negyven eszt
történelemnek
amely az első ba
el.

E viharos korsz
án állunk most,
atások középette
zsidó nép, hane
mára is.

Ez az fokozott
szervezet és a
éves jubileumára
kezdetünkbe idézi
dónek minden es
len és a jövő szá
Az emlékeztető
m a sekel. A ci
csak negyven eszt
kat egybefogó sé
De nemcsak jubil
énekből nemcsak
nygya, hanem e
legyver, a harcbe
A sekel a zsidó
értéke. A man
aroban a zsidó
döntő erejű fegy
nézőben, a nagy
pol kormány és a
a sékeleket.

Az idej sékelai
Közvetlőbb jele
éves jubileum és
ei helyzete mia
Ebben az évbe
ie a zsidó népn
vót az első baze
kezés jeléül és
t való harc gy

Mihály vajd
kat. Bucurestiből
osztálytársai ma
diákat, akik körü
— Időprognózis
zattal az ország
i, észak-keleti sz
nyenge csapadék
zeiben és a teng
kövörösben 6 fok

Ha gyomrát
gy pohár termé
erüvizet, mert ez
mát gyorsan felöl
bélműködést elren
ra és friss közérz
jajláják.

Konfliktus a
lasági kamarák
lik: A letétpénzt
ögazdasági kam
szöszött összeg fe
kapott vissza. Sa
ról, hogy a mezőg
éége ezáltal meg
pénztárt, egyezze
ésbe és függesse

HIREK

Radio Columbia Ingelen
1937. TYP.

Constructio-
házi Pista Unirii 51. Telefon: 53.

A jubileumi sékel-akció

Ebben az évben tölti be fennállásának negyvenedik évét a Cionista Világszervezet. Negyven esztendővel ezelőtt teremtette meg Herzl Tivadár a zsidó nép első parlamentjét, a cionista kongresszust és az első szervezetet, amely egyetlen, közös cél szolgálatában fogta össze a szétszórt zsidókat a földkerekség minden országából.

"Követek, tehát vagyok!" — mondotta Herzl a cionista szervezet és a cionista kongresszus megteremtése napján és ezzel a jelszóval új zsidó politika és új zsidó történelem útját nyitotta meg.

Sorsdöntő, viharosabb és emlékeztetőbb negyven esztendeje aligha volt a zsidó történelemnek, mint az a négy évtized, amely az első bázei kongresszus óta telt el.

E viharos korszaknak talán csúcspontján állunk most, amikor súlyos megrázkódtatások közepezték a jövő vadujdik nemcsak a zsidó nép, hanem az egész emberiség számára is.

Ez ad fokozottabb jelentőséget a cionista szervezet és a cionista kongresszus 40 éves jubileumának. Ez az évforduló emlékeztet bennünket idézi ennek a negyven esztendőnek minden eseményét tamulsgul a jelen és a jövő számára.

Az emlékeztető és figyelmeztető szimbólum a sékel. A cionista sékel, amely ugyanaz a sékel minden esztendő. A szétszórt zsidókat egybefogó sékel, amely szintén jubilál. De nemcsak jubilál. Ebben a jubileumi esztendőben nemcsak ünneplés és emlékezés várt, hanem elsősorban harci eszköz, fegyver, a harcban álló zsidó nép kezében.

A sékel a zsidó nép politikai erejének jelképe. A mandatórius hatalommal való harcban a zsidó Palesztina jövőjéért — a sékel erejű fegyver a sékel. Ebben az esztendőben, a nagy döntések évében az angol kormány és a nemzetközi világ számolt a sékeleket.

Az idei sékelakciónak ezért kétszeresen fokozottabb jelentősége van: a negyven éves jubileum és a cionista politika jelenlegi helyzete miatt.

Ebben az évben kétszeresére kell emelnie a zsidó népnek a sékelben testet öltött első bázei kongresszusra való emlékezés jeléül és a zsidó Palesztina jövőjéért való harc győzedelmes megvívására.

Mihály vajda fogadja a francia diákokat. Bucurestiből jelentik: Mihály vajda és osztálytársai ma fogadják azt a 40 francia diákot, akik köruton vannak Romániában.

Időprognózis. Borus ég, derülő irányzatú az ország északi felében, enyhe északi-észak-keleti szél, változatlan hőmérséklet, gyenge csapadék az ország szélső, északi részében és a tengerpartvidéken. Ma délben a hőmérséklet 6 fokot mértek.

Ha gyomrát elrontotta, azonnal igyék egy pohár természetes „Ferenc József” kecskegyógyteát, mert ez az emésztőcsatorna tartalmát gyorsan feloldja és biztosan levezeti, a bélmozgódést elrendezi, az anyagcserét fokozza és friss közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Konfliktus a letétpénztár és a mezőgazdasági kamarák között. Bucurestiből jelentik: A letétpénztár lefoglalta az összes mezőgazdasági kamarák jövedelmét a kiküldött összeg fejében, amit mindeddig nem kapott vissza. Sassu miniszter értesülve arról, hogy a mezőgazdasági kamarák tevékenysége ezáltal megbénult, arra kérte a letétpénztárt, egyezzen be a havi részletörlesztésére és függessen fel a foglalásokat.

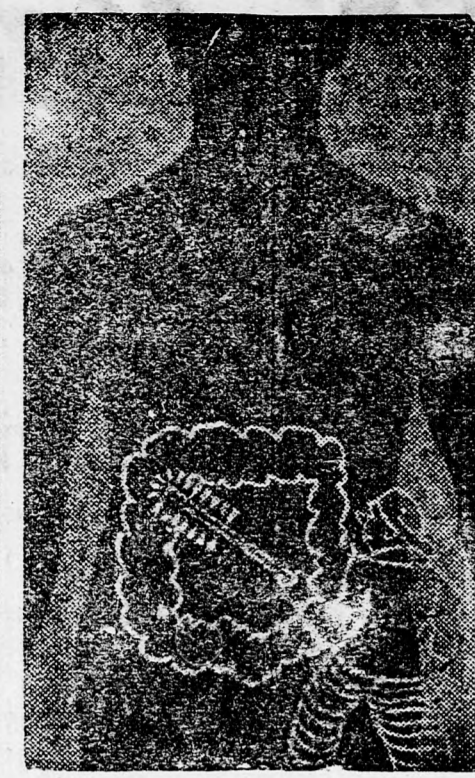
Bucurestibe akarják hozni Traján szobrát. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint Donescu polgármester tárgyalásokat folytat Ugo di Sola olasz követtel annak érdekében, hogy Traján római szobrát Bucurestibe szállítsák és a 8 Iunie-téren állítsák fel.

1940-ben vilákiállítás lesz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Credinta szerint egy amerikai tőkecsoport javaslatot tett arra, hogy 1940-ben Bucurestiben vilákiállítást rendez a párizsihoz hasonló méretben. 1 milliárd lej befektetést eszközölnének. Az ajánlat még tanulmányozás tárgyát képezi.

Lefagytak a virágzó gyümölcsfák. Bucurestiből jelentik: A hirtelen lehülés miatt a gyümölcsfák virágai és bimbói kárt szenvedtek és attól lehet tartani, hogy az idei gyümölcstermés igen gyenge lesz. Annyi bizonyos, hogy a gyümölcsárak már most emelkedőben vannak.

Hubermann Bronislaw dedikált fényképet küldött a Goldmarknak. A Goldmark Filharmonikus Társaság legutóbbi próbáján igen meleg hangulatban leleplezték le Hubermann Bronislaw arcképet. Ez a Goldmarknak dedikált és Amerikából küldött kép több, mint udvariassági aktus — szeretetteljes figyelemmel és irányító gondoskodásnak a jele. A Goldmark zenekar tagjai jóleső érzéssel és örömmel vették tudomásul a hegedű koronázatlan királyának reájuk irányított figyelmét.

A CFR személyzetének nyugdíjrendezése. Bucurestiből jelentik: A CFR ma körrendeletet adott ki, amelyben köztudomásra hozza a vasuti személyzet nyugdíjaztatási módosításait. A vasuti alkalmazottak köztelenül 60 éves korukban nyugdíjaztatnak, de módjukban áll jöszántukból már 57 éves korukban kérni nyugdíjaztatásukat.

Baldwin angol miniszterelnök fia munkáspárti programmal képviselőnek jelöltette magát. Londonból jelentik: Oliver Baldwin, a konzervatív párt elnökének, Baldwin miniszterelnöknek fia, munkáspárti programmal jelöltette magát Pailsley kerületben.

Olaszország nem képviselteti magát a nemzetközi cukorkonferencián. Párizsból jelentik: A Le Journal szerint Olaszország távolmarad, de Németország megjelenik a közelebről tartandó nemzetközi cukorkonferencián. A lap azt hiszi, hogy Olaszország távolmaradásának főokát abban kell keresni, hogy szándékában áll széles alapokra helyezni az abessziniai cukornádtermelést és meg akarja őrizni akciószabadságát.

KOPROL

a belek kéményseprője

Éppen úgy, ahogy a gondos háziasszony nem engedi bedugulni a kéményt, Önnek nem szabad megengednie, hogy a belső szervek kéménye, a belek, elduguljanak. Ahogy az eldugult kémény súlyos zavarokat okoz, éppen úgy okoz súlyos komplikációkat az eldugult bél.

Szabadítsa meg a beleket az ott lerakódott salaktól: KOPROL elvégzi ezt a munkát könnyen, enyhén és tökéletesen.

KOPROL

a tökéletes béltisztító!

A Goldmark-quartett kamara-estje

E hó 12-én mutatkozik be a Goldmark-quartett (Fejér Sándor I. hegedű, Friedmann Ignác II. hegedű, dr. Holló Endre viola, Eichner Andor cselló) az Albina (v. új Iparkamara) Str. Regina Maria 51. sz. dísztermében.

Első estjükön tiszta klasszikus műsorral jönnek. Műsoruk: Franz Xaver Richter (1709—1789) C-dúr, W. A. Mozart (1756—1791) G-dúr és L. v. Beethoven (1770—1827) C-moll kvartettjei. Célja a Goldmark Zeneegyesületnek, hogy megértő és zeneszerető közönségével a komoly zenét ezen legtisztább formájában is megismertesse és megszerettesse. A kamarazene hangszer összeállításában is a legideálisabb a vonósnyegy. Beethoven, a legzenésibb zeneszerző is ezt a formát választotta, amikor az egyes fejlődési fázisainak végére egy-egy vonósnyegy csoporttal tett pontot. Ezt a hangösszeállítást tartotta a legalkalmasabbnak az érzések és gondolatok zenei kifejezéseinek minden skálájáért.

Richter vonósnyegyese az első klasszicizmus idejében íródott, de kifejezőmódja tömör, különösen az utolsó tétel fugája teljesen egyenértékű a klasszikus időkben írott hasonló zenei formákkal.

Mozart vonósnyegyeseiben mesterien kidolgozott kontrapunkciókat, dallamszöveget találunk, amely csak kamarazene hatásokra van berendezve. Ő az, aki a legegyszerűbb eszközökkel a legnagyobb hatást éri el. Beethoven már másképpen szólal meg. Ő zenejébe belevitte saját életét, küzdelmeit, tehát az egész embert adja.

A kvartett tagjai mind régi, képzett kamarazeneszerek, akik nagy szeretettel és ambícióval készültek erre a hangversenyre. Biztosak vagyunk benne, hogy a közönség éppen úgy szeretetével fogadja őket, mint szimfonikusainkat.

Imédia

L'OREAL párizsi cég

hajfesték-je

a legtökéletesebb készítmény.

Elbocsátják a napidíjas tisztviselőket. Bucurestiből jelentik: A Tempo című lap szerint azon minisztériumokban, ahol napidíjas napidíjas dolgozik, revizió alá veszik az alkalmazottak ügyét. Ezáltal megtakarításokat vélnék eszközölni, mert a napidíjasok száma igen nagy.

Nagymennyiségű rádiumércet találtak Kanadában. Londonból jelentik: A Sunday Chronicle szerint a kanadai Echo Bay bányákban hatalmas mennyiségben rádiumércet fedeztek fel. Ebből kifolyólag a rádium gramjának ára 5000 font sterlingre esett.

Franciaország nagy érdeklődéssel fordul északafrikai gyarmatai felé. Párizsból jelentik: A lapok megállapítják, hogy Franciaország az utóbbi időben igen élénk figyelemben részesíti az északafrikai birtokokat. A kormány több tagja látogatott el Észak-Afrikába és mások is készülnek oda.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. A., Kérdéseire lapunk mai számának gazdasági tanácsadó rovatában válaszolunk.

Ma, kedden a ROYAL slágermozgóban

Kacagó tarka tavasz

1. Fox journal. 2. Román journal. 3. A nap király (színes). 4. Repülés a sztratoszférába. 5. Pánik a kiránduláson (színes). 6. A vig társaság vakációzik. 7. Parotville polgárai (színes). 8. A gavallér paprikajanszi. 9. A csavargó kutya (színes). 2 órai vidámság, 2 óra nevetés. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9. Gyermekjegy 15 lej (bélyegilletékkel együtt.)

Veszélybe került egy német kereskedelmi hajó. Hamburgból jelentik: A Borkum kereskedelmi hajó 37 tagu személyzetével együtt, utban az Egyesült Államok felé, veszélybe került az Azori-szigetek körül. A Norddeutscher Lloyd a Bremen gyorshajót küldte segítségére.

Beomlott egy szénbánya tárnája Lengyelországban. Varsóból jelentik: A Sosnowiec melletti Niwka szénbányában beomlott egy tárna. Két bányász meghalt, kettő súlyosan megsebesült.

Bucuresti hírek. A Calea Victoriei 124. sz. alatti Császár (Thoiss) gyógyszerház vezetését ismét a bucuresti társaságban kedvelt Császár Ernő tulajdonos személyesen vette át.

Orvosi hír. Dr. Ligeti Sándorné, Somogyi Ilona dr szemorvos áthelyezte rendelőjét Str. Memorandului 27 (UEC-palota), III. emelet. (Díjtalan lift). Telefon 4-55.

Százhusz kommunistát tartóztattak le Lodzban. Varsóból jelentik: A lodzi hatóságok letartóztattak 120 kommunistát. Kolonyjában 14 kommunistát fogtak el.

A gherlal hitközség új vezetősége. A gherlal ortodox hitközség vasárnap, folyó hó 4-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, amely a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Klein Mór börténykereskedő; társelnök: Deitel Izsák szesznyakereskedő; gondnok: Kirsch Izsák; pénztárnok: Herskovics Adolf; ellenőr: Tállér Adolf; t. jegyző: Adolf Golesteánu. A választmány tagjai: Nasch Béla, Vajda Elek, Salamon Dezső, Mendel Adolf, Olbaum Béla, Blum Tibor, Fischer Samu, Hirsch Mór, Gelb Samu, Reismann Dávid, Mózes Adolf, Horowitz Leopold, Deutsch Salamon. Póttagok: Schwartz Sándor, Pollák Mendel.

Orvosi hír. Dr. Heller József szülész-nőgyógyász, operatőr külföldi utjáról hazatért és rendelésait megkezdte. Str. Iuliu Maniu 26. d. u. 3-5-ig.

Schuschnigg a legrövidebb időn belül korporatív alapon akarja megszervezni Ausztriát. Bécsből jelentik: Schuschnigg kancellár az osztrák parasztok ligája igazgatótanácsának összejövetelén mondott beszédében kijelentette, el van rá tökélye, hogy a legrövidebb időn belül korporatív alapon megszervezni az országot.

Héber szótárak

Mannheim — Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

UJ KELET Legújabb hírek

Teljes rendben nyitlak meg az egyetemek

Bucuresti, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Harminchárom napi szünet után a cluji egyetemeket ma hivatalosan megnyitották nyitvatartották. Az egyetemek megnyitása a legteljesebb rend és fegyelem közepette történt meg. Ma az orvosi fakultáson kívül a többi fakultásokon még nem tartottak előadásokat különböző formákban elintézte véget.

A filozófiai, természettudományi és jogi fakultásokon az előadások szerdán veszik kezdetüket. Minden egyes diák, mielőtt a kurzuson megjelenhetne, köteles a dékánátuson nyilatkozatot aláírni. A nyilatkozat a következőket tartalmazza:

„Alulírott ünnepélyesen megfogadom, hogy az egyetem törvényeit és szabályait tiszteletben tartom és alávetem magam az egyetemi tanács által hozott intézkedéseknek és határozatoknak. Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom meg, hogy mindaddig, amíg egyetemi hallgató leszek, nem vállalok tagságot egyetlen, az egyetemi tanács által nem engedélyezett diák egyesületben és egyetlen politikai pártban vagy szervezetben sem. Tudomásul veszem, hogy amennyiben a fentieket nem tartanám be, formalitás nélkül az egyetemről kizárnak tekintenek.”

A nyilatkozatot az illető fakultás dékánja ellenjegyzí.

Cluj, április 5. A cluji egyetemen is megkezdődtek ma az előadások. A rektorátuson ma közleményt függesztettek ki, amely az egyetem megnyitásának módozatait ismerteti. Rendre és fegyelemre hívják fel a diákokat és az egyetemi szabályzók szigorú tiszteletbentartását kéri.

Minden délelőtt 9 és 10 óra között a diákok megjelenhetnek fakultásaik dékánátusán, hogy a bucaresti mintára készített nyilatkozatokat aláírják.

Az ösztöndíjak elosztására vonatkozólag — az arra érdemes diákok között — egyébként folynak a munkálatok a rektorátuson.

„Nem végrendeletet irtak alá Belgrádban“

Berlin, április 5. A Frankfurter Zeitung a kisanant belgrádi konferenciáját kommentálva azt írja, hogy nem végrendeletet irtak alá ezen a konferencián, mint ahogyan azt egyesek állítják, hanem egy egészségi és hosszú életről szóló bizonyítványt. A Kölnische Zeitung szerint tévedtek azok, akik a kisanant szakadására számítottak. A három külügyminiszter nyilatkozata azt bizonyítja, hogy a kisanant alkalmazkodni tud a nemzetközi fejlődéshez.

Kinevezték a rádió új igazgatóját

Bucuresti, április 5. Dan Sarateanu, a belügyminisztérium titkárát kinevezték a rádiótársaság igazgatójává és ma délután 6 órakor beiktatták állásába.

Az angol és a francia kormány megbízást adott Van Zeelandnak a nemzetközi kereskedelem útjában álló akadályok kivizsgálására

Brüsszel, április 5. (Rador.) Azzal a nemzetközi gazdasági jellegű megbízatással kapcsolatban, amit a francia és angol kormányok adtak Belgiumnak, van Zeeland miniszterelnök a következőket jelentette ki: „Való, hogy a francia köztársaság és az angol birodalom kormányai megbízták, vizsgáljam ki a nemzetközi kereskedelem útjában álló akadályok elhárításának lehetőségeit. Ezt a megbízatást kész vagyok elfogadni. A kérdést a keddi minisztertanács fogja megvitatni, azután sajtóközleményt adunk ki.”

A Harmadik Birodalom mozgalmat indit a „német vallás“ megalapításáért

Ludendorff akclót indit a katolicizmus ellen

BERLIN, április 5. A Havas berlini tudósítója rendkívül szenzációs és jellemző értesülést közöl a német fővárosból. Eszerint a nemzeti szocialista párt vezetői rövidesen mozgalmat indítanak egy úgynevezett „német vallás“ megalapítására, amely elhagyva a kereszténység szeretetre és a fajok fölött álló egyetemességre épült vallási felfogást — az ősi német pogánysághoz való visszatérést tűzi ki feladatául és a személytelen, láthatatlan, mindent jelenlévő egy-isten hite helyett a köztársaságban csak a németek fölött örökös „isten“ eszméjét akarja propagálni. A Havas értesülése szerint ezt a pogány német vallást fogják Németországban államvallássá nyilvánítani. A német új-pogányság vallási mozgalmának vezetője: Ludendorff tábornok rövidesen kiáltványban fog a német néphez fordulni, amelyben hangoztatni fogja, hogy az új német vallásnak teljesen egyenlő jogai kell, hogy legyenek a keresztény vallásokkal és a kiáltvány keretében arra fogja felszólítani híveit, hogy a nemzeti szocializmus zászlaja alatt harcoljanak mindazon keresztény vallások ellen, amelyek alá akarják ásní a nemzeti szocialista állam alapjait. A tábornok szerint a katolikus egyház a legveszélyesebb ama keresztény vallások között, amelyek a nemzeti szocialista állam létét fenyegetik.

A Capitol Mozgó

legújabb szenzációja, melyet szerdai kezdettel mutat be:

Intermezzó

Főszereplők: TRESSI RUDOLPH, a Theater an der Wien dédelgetett primadonnája és ALBERT SCHÖNHALS.

Ma utoljára: BETHOVEN — HARRY BAUR-ra!

Megállott a felkelők előnyomulása a baszk fronton

Asszonyokat és gyermekeket téptek darabokra Durango baszk városban a felkelők repülőbombái

Madrid védelmi tanácsának jelentése szerint a kormány haderői folytatják előnyomulásukat a Caruno irányában és elérték az aravacai temetőt.

A felkelők avilali jelentése szerint Biscaya tartományban a harcok folynak, habár a Durango városa felé utban levő felkelők megálltak és új kiindulási bázist építenek újabb offenzívára. A hadműveleteket Mola tábornok irányítja, aki rendkívül elővigyázatosan működik. Nagy események várhatók ezen az arcvonalon.

Másrészt kormányforrásból azt jelentik, hogy a köztársaság haderőinek sikerült feltartóztatniok a felkelők biscayai előnyomulását és a maguk részéről tért nyertek Santander körzetében, ahol több ellenséges állást vettek be, sok hadianyagot zsákmányolva és foglyokat ejtve.

Bilbaói jelentés szerint a felkelők repülői a durangói kórházat bombázták. Bomba esett egyik betegkel telt terebbe és több ápolót, valamint beteget megsebesített.

Durangóból Bayonnéba érkezett baszk menekültek borzalmas részleteket mesélnek a felkelők bombázásának következményeiről. A Santa Maria-templom és a Megváltó kapujának romjai alól igen sok halottat emeltek ki. A menekültek fényképeket mutatnak, amelyeken bombák által szétépett testű asszonyok és gyermekek látszanak. A felkelők csapatai — szerintük — 15 kilométernyire lehetnek a várostól.

Barcelonából jelentik, hogy két felkelő repülőgép bombázott több katalán partvárost, különösen Blanest, Calellát, Badalotát és San Adrian de Besost, amely Barcelona közelében fekszik. Számos áldozata van a bombázásnak, amely anyagi károkat is okozott.

Toulouse, április 5. (Rador.) Tegnap letartóztattak egy 29 főből álló amerikai csoportot, amelynek tagjai kirándulónak adták ki magukat, akik a nemzetközi vásárt jöttek megtekinteni, valójában azonban be akarták soroztatni magukat a spanyol felkelők közé.

Sulyos viszály tört ki a vörös hadsereg vezérkara és a GPU között

Voroszilov négy követelést terjesztett Sztalin elé a GPU megfélemezésére. Elcsapták Jagoda postaügyi népbiztost

Lengyelországban nagy nyugtalanságot vált ki az orosz-német viszony fellüo javulása

Párizs, április 5. (Rador.) A Le Matin szerint Moszkvában sulyos viszály tört ki katonai körök és a GPU között. A lap szerint Voroszilov erősen tiltakozott Sztalinnal azon vádak ellen, amiket Yejov, a GPU vezetője igyekszik emelni a vörös hadsereg néhány tisztje ellen, hogy azokat mint a trockijisták büntársait letartóztathassa. A vezérkar vizsgálatot vezetett be néhány tiszt ügyében, akiket németbarátsággal vádoltak és megállapította a vádak

alaptalanságát. Voroszilov a következő követelésekkel lépett fel Sztalinnal:

1. Szüntessék meg a GPU ellenőrzését a hadsereg felett.
2. Az egyes századok politikai kiképzőtiszteinek jelentéseit ezentul a vezérkarhoz és ne a GPU-hoz küldjék.
3. Három magasrangú tisztet nevezzenek ki a védelmi tanácsba, ahol eddig csak a kommunista párt tagjai foglaltak helyet.
4. A hadsereg ellenőrzésével új szervezet bizzanak meg, amelynek tagjait a vezérkar

nevezze ki. A vezérkar arra kérte Voroszilovot, járjon közben Yejovnak azonnali elmozdítása érdekében, de Voroszilov csak annyit közölt Sztalinnal, hogy a Yejov által felhozott vádak a vörös hadseregre elkedvetlenítő hatással vannak.

Egyidejű moszkvai jelentés szerint a szovjetek központi végrehajtóbizottsága elmozdította és bíróság elé állította Jagoda postai és közlekedésügyi népbiztost bűnös visszaélések miatt.

Letartóztatták Einsteint, a világhírű orosz filmrendezőt

Budapesti jelentés szerint a napokban odaérkezett Curtius orosz filmrendező, aki elmondotta, hogy moszkvai tartózkodása alatt a politikai rendőrség letartóztatta Szergej Einsteint, a világhírű orosz filmrendezőt és a bíróság kétévi fegyházra ítélte. Einsteint, aki nemrégiben tért vissza Mexikóból, azzal vádolták, hogy mexikói tartózkodása alatt meglátogatta Trockijt, Curtius szerint Einsteinnak a ráért kétévi fegyházbüntetés elől sikerült külföldre szöknie.

Varsó, április 5. (Rador.) A Havas jól értesült moszkvai körökből nyert értesülése szerint lengyel politikai körök rendkívüli figyelemmel követik a német-orosz kapcsolatok kedvező fejlődését, mert bizonyos pszichológiai és gazdasági jelek arra utalnak, hogy a német és orosz politika közötti ellentétek rövidesen együttműködéssé változhatnak, ami rendkívül veszélyes lehetne Lengyelországra nézve. Különösen a lengyel körök nyugtalankodnak Lengyelországban a német-orosz viszony látható javulása miatt.

Felavatták a Lengyelország és Palesztina közötti légijáratot

Varsó, április 5. (Rador.) Bobkowsko közlekedésügyi államtitkár ma felavatta a Lengyelország és Palesztina közti légijáratot. Az új légivonal a következő: Helsinki—Tallin—Riga — Lwow — Varsó — Cernauti — Bucaresti — Szófia — Szaloniki — Athén — Rhodos—Luá—Jeruzsálem. Az ut 34 óráig tart, az utasok az éjjelt Bucarestiben töltik.

Kénes eső Belgrádban

Izstambul, április 5. (Szmirnában két nap óta kénes eső esik. A növényeken kénes kristályok képződtek. Tudósok kutatják a nem-mindennapi jelenség okait.

Az epiroszi zsidó hitközség elnöke üdvözlő táviratot intézett Metaxasz görög miniszterelnökhöz

Athén, április 5. (Rador.) A görög távirati iroda jelentése szerint az artai (Epirosz) zsidó hitközsége elnöke táviratot intézett Metaxasz miniszterelnökhöz, amelyben köszönetet fejezi ki a kormány jóakarataért, amit a zsidók iránt tanúsított a húsvéti ünnepek alatt.

**Női divat-
ujdonságok**

JOLIE-nál

MEMORANDULUI 4.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Baros L. Pop 10
Telefonszám: 8-61

CENZURA?